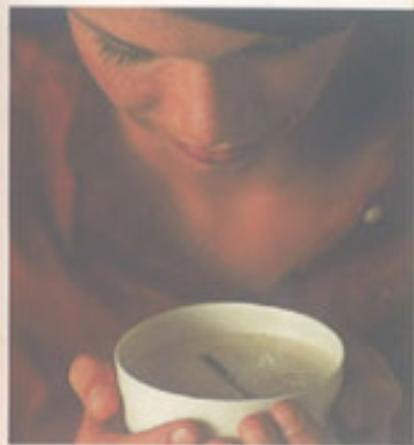

JUL!

Karoline's
Kökken

NU ER DET JUL IGEN

JULI samler 88 ideer til hvad du kan tilberede af mad i december. Mad som gør julemåneden hyggelig og dejlig – og måske lidt anderledes end den plejer at være.

Det nye kan komme fra retter som ikke er en del af traditionen endnu. Fx italiensk konfektikage, "ørredrilletter" eller små østesnuffelier. Du kan også vælge klassikerne – den sprudlende æd, radicilen, risalamanden... De er her nemlig også. Vi har fremhævet klassikernes med et ♥ så du nemt kan finde dem. Vær opmærksom på at den udgave du finder af de gamle kendinge, er vores version af dem. Julen har ingen facilitete, og den skal heller ikke have en.

Julen er ekstraordinær, et stund uden for hverdagen. Her giver de fleste sig selv lov til mere end ellers. Vi synger, sover længe, giver gaver, tror på nisser, pynter med glimmer og mødes på tværs af generationer. Vi smager og nyder og glemmer for en stund ordet ernaring.

God JUL!

INDHOLD

Sild & andre fisk	2
Postrejer & salemad	10
Varme hovedretter	14
Grønt & andet tilbehør	28
Til & med ost	34
Desserter, kager m.m.	40
Småkager, konfekt & lidt at drikke	48
At sammensætte en julefrokost	58
Alfabetskik indholdsoversigt	60

KLASSIKERNE

Stegte sild i eddike	3
Stegt æd	17
Stegt gás	17
Fleskesteg	23
Sauce til fleskesteg	23
Brunede kartofler	29
Fledestuvet grankål	29
Fledestuvet hvidkål	29
Radikil	33
"Potatoes" med rosm	35
Risalamande	41
Risengrød	41
Kirsebærsauce	41
Vaffer	47
Havregrynskugler	49
Klejner	53

Karoline's
Køkken

SILD & ANDRE FISK

• STEGTE SILD I EDDIKE

6 personer - til frokost

Stegte sild

8 ferske sildefileter (ca. 600 g)

2 spsk dijonsennep

4 spsk små dildkviste

1½ tsk groft salt

friskkværnet peber

3 spsk rugmel

25 g smør

Eddikelage

¾ liter lagereddike

150 g brun farin (ca. 2½ dl)

1 zittauerleg i tynde ringe (ca. 50 g)

1 gulerod i tynde skiver (ca. 50 g)

1 laurbærblad

10 sorte peberkorn

Tilbehør: 360 g groft rugbred

Stegte sild: Klip finnerne af sildefileterne og fjern eventuelle ben. Skyl fileterne og læg dem med kødsiden opad. Dup fiskekødet tørt med et stykke køkkenrulle - skindsiden skal være fugtig for at rugmelet hænger ved. Smør sildefileterne med sennek og fordel herpå dildkviste, salt og peber. Fold hver sildefilet sammen en gang på tværs og vend dem i rugmel. Lad smørret blive gyldent i en pande og steg sildefileterne ved jævn varme ca. 3 min. på hver side. Læg de stegte sild i et dybt fad.

Eddikelage: Bring eddike og de øvrige ingredienser i kog. Hæld den varme lage over sildene og stil dem tildækket på køkkenbordet i ca. 1½ time. Server de lune sild i lagen.

Tip: De stegte sild i eddike kan tilberedes dagen før. Stil dem tildækket i køkkenbordet. Server sildene kolde, eller lun dem i ovnen.

RØGET HELLEFISK I KALVEBOUILLON

6 personer - til frokost

1½ dl creme fraiche 18% eller 38%

3 spsk fintrevet frisk peberrod
friskkværnet peber

25 g smør - smeltet

6 skiver røget hellefisk (ca. 300 g)

1 dl kalvebouillon

Pynt: Havlet frisk peberrod og karse i små buketter

Tilbehør: Rist 150 g rugbred

Grill: Ca. 2 min. eller **Bagetid:** Ca. 5 min. ved 225°

Vend forsigtigt creme fraiche sammen med peberrod og peber. Stil dressingen tildækket i koleskabet i mindst ½ time. Smag til.

Fordel det smelte smør i bunden af 6 flade, ovnfaste portionsforme (ca. 12 cm i diameter). Læg en skive røget hellefisk i hver og fordel bouillonen over fisken. Stil formene på en bageplade og grill eller bag fisken øverst i ovnen.

Ved serveringen: Læg lidt dressing på den lune hellefisk og pynt med peberrod og karse. Server straks. Server resten af dressingen i en skål ved siden af.

Tip: I stedet for røget hellefisk kan man bruge røget laks.

FISKECREME MED SLETHVAR

6 personer - til forret

Fiskecreme

25 g smør
4 hakkede chalottelog (ca. 100 g)
225 g champignoner i skiver
2 dl tør vermouth, fx nolly prat
 $\frac{1}{2}$ liter fiskebouillon
 $\frac{1}{2}$ liter creme fraiche 38%
1 tsk groft salt

Fyld

2 tomater (ca. 175 g)
 $\frac{1}{2}$ liter vand
300 g slethvarfilet uden skind
1 tsk groft salt
1 porre i tynde, korte strimler (ca. 100 g)

Pynt: Friskkærnet peber

Tilbehør: Rist 150 g flute

Fiskecreme: Lad smørret smelte i en tykbundet gryde ved kraftig varme, men uden at det bruner. Svits løg og champignoner i ca. 1 min. Tilsæt vermouth. Kog ved kraftig varme og uden ligg i ca. 3 min. Tilsæt bouillon og kog ved kraftig varme, stadig uden ligg, i ca. 5 min. Si løg og champignoner fra og kasser dem. Mål "fonden" og tilsæt vand eller kog ind - der skal være ca. 3 dl i alt. Hæld "fonden" tilbage i gryden sammen med creme fraiche og salt.

Fyld: Prik tomaterne med en kednål. Bring vandet i kog i en gryde. Kom tomaterne i vandet i ca. 15 sek. Tag tomaterne op med en hulsko, brus dem over med koldt vand og få skindet af. Del tomaterne i kvarte, fjern kernerne og skær derefter "ködet" i små tern. Rens slethvarren for eventuelle ben. Skær fisken i 2 cm skrål stykker. Bring atter vandet i kog og tilset salt. Læg fiskestykkerne deri. Læg ligg på gryden og tag den af varmen. Lad fisken trække i ca. 3 min. Tag fiskestykkerne op med hulskoen og hold dem varme. Kom porrestrimlerne i det varme fiskevand og lad dem stå i ca. $\frac{1}{2}$ min. Lad porrestrimlerne dryppe af i en sigte.

Ved serveringen: Bring fiskecremen i kog under omrering og smag til. Fordel fisk, tomatern og porrestrimler i varme dybe tallerkener. Hæld fiskecremen over, pynt med peber og server straks.

Tip: I stedet for slethvarfilet kan man bruge pighvar-, rødtunge- eller skærisingfilet.

Variation - fiskecreme med kammuslinger: Slethvar kan erstattes af kammuslinger. Skær evt. muslingerne i halve og lad dem trække 3-5 min. i kogevandet. Pynt fiskecremen med fintstrimlet noritang i stedet for peber.

Frysning: Egnet. Uden fyld.

LYS SILDESALAT

6 personer - til frokost

1½ dl creme fraiche 18%
2 tsk sød, mild sennep
3 spsk kapers uden lage
1½ spsk fintrevet frisk peberrod
150 g syltede asier
3-4 marinerede sildefileter (ca. 250 g)

Pynt: Klippet frisk karse

Tilbehør: 3 hårdkogte æg, 360 g rugbrød - og dertil 75 g koldt smør

Vend forsigtigt creme fraiche, sennep, kapers og peberrod sammen. Skær asierne i små tern og sildefileterne i smalle strimler. Vend begge dele i den krydrede creme fraiche. Stil sildesalaten tildækket i køleskabet i mindst $\frac{1}{2}$ time. Smag til.

SILD I KARRYLAGE

6 personer - til frokost

3 dage før

½ liter lagereddike

350 g sukker (ca. 4 dl)

2 laurbærblade

10 sorte peberkorn

2 zittauerlog i både (ca. 100 g)

25 g smør

4 tsk ostindisk karry

2 gulerødder i skiver (ca. 100 g)

½ tsk delikatessepaprika

6-8 marinerede sildefileter (ca. 500 g)

Tilbehør: 360 g rugbrød og 75 g koldt smør

3 dage før: Kom eddike, sukker, laurbærblade, peberkorn og leg i en gryde. Bring blandingen i kog under omrøring og kog den ved kraftig varme og uden låg i ca. 10 min. Lad smørret smelte i en tykbundet gryde ved kraftig varme, men uden at det bruner. Tilsæt karry og lad det bruse af. Kom den krydrede eddike, gulerødder og paprika i gryden. Lad karrylagen koge ved kraftig varme og uden låg ca. 7 min. eller til der er ca. 4 dl lage - rør af og til. Lad karrylagen køle af. Skær sildefileterne i mindre stykker og læg dem skiftevis med karrylagen i et glas, fx et patentglas. Lad sildene trække tildækket i koleskabet i 3 døgn.

Tip: Sildene kan stå tildækket i koleskabet i ca. 1 uge (inkl. trækketid).

"ØRREDRILLETTES"

6 personer - til frokost

4 røgede ørredfileter uden skind (ca. 250 g)

1½ dl creme fraiche 18%

100 g kolde, kogte kartofler i små tern

25 g groft hakkede cornichoner (små saltagurker)

2 spsk fint hakket rødbugt

½ dl hakket frisk dild

¼ tsk groft salt

friskkværet peber

Pynt: Dildkviste og rødbugt i tynde både

Tilbehør: Rist 360 g rugbrød - og dertil 1 dl ufarvet lagereddike

Findel fiskekødet med 2 gaffler og vend det sammen med creme fraiche og de øvrige ingredienser. Smag blandingen til og kom den i en skål. Stil den tildækkede "ørredrillettes" i koleskabet i mindst 1½ time. Smag til.

Ved serveringen: Kom "ørredrillettes", dildkviste og rødbugt på ristede rugbrødsbidder. Hæld eddiken i en lille kande - så kan man hver især dryppe lidt eddike på sin "ørredrillettes".

Tips: "Ørredrillettes" kan også serveres i en skål. Bank skålen let mod kokkenborDET for den tildækkede "ørredrillettes" stilles på kol. "Ørredrillettes" kan stå tildækket i koleskabet til næste dag.

SKALDYRSSALAT MED GRAPE OG CHILI

6 personer - til forret eller frokost

Dressing

½ liter tykmælk
½ spsk hakket frisk rød chilipeber
½ tsk fintrevet frisk ingefær
1 spsk akaciehonning
½ tsk groft salt

Skaldyrssalat med grape og chili

1 rød grapefrugt (ca. 325 g)
1 gul grapefrugt (ca. 325 g)
½ spsk hakket frisk rød chilipeber
1 spsk hakkede friske korianderblade
275 g pillede, kogte tigerrejer med halevifte
200 g nordsørejer i lage eller frosne, opteede

Pynt: Friske korianderblade

Tilbehør: Rist 150 g hjertebred

Dressing: Sæt 2 kaffefiltre i en sigte over en skål. Fordel tykmælken i kaffefiltrene og lad den stå til afdrypning i køleskabet i ca. 2 timer. Kom den afdryppede tykmælk i en skål og vend resten af ingredienserne i. Stil dressingen tildækket i køleskabet i mindst ½ time. Smag til.

Skaldyrssalat med grape og chili:

Skær skal og hinder af grapefrugterne - følg frugtens form. Skær (over en skål) langs grapebådenes hinder så bådene løsnes uden at hinderne følger med. Gem saften. Vend grapefileterne og 2 spsk af grapesaften sammen med chilipeber og koriander i en skål. Lad rejerne dryppe godt af og vend dem forsigtigt sammen med grapefrugterne. Smag skaldyrssalaten til.

Ved serveringen: Pynt skaldyrssalaten med korianderblade og server dressingen i en skål ved siden af.

Tip: Skaldyrssalat med grape og chili kan stå tildækket i køleskabet ca. 2 timer inden serveringen.

MARINEREDE SILDE I TOMATFLØDE

6 personer - til frokost

Dagen før

1 dåse cherrytomater (ca. 400 g)
1 dl piskefløde
1 spsk tør sherry, fino
1 spsk sukker
1½ tsk groft salt
friskkværet peber
3-4 marinerede sildfileter (ca. 250 g)

Pynt: Finhakket redløg

Tilbehør: 360 g groft rugbrød, 75 g koldt smer og friskkværet peber

Dagen før: Lad tomaterne dryppe af i en sigte over en lille tykbundet gryde. Kom fløden i "tomatjuicen" og bring blandingen i kog. Kog den ved svag varme og uden ligg ca. 5 min. til der er ca. 1½ dl - rør af og til. Kom sherry, sukker, salt, peber og de afdryppede tomater i flødeblanding. Varm tomatfløden igennem og smag til. Skær sildfileterne i mindre stykker og læg dem skiftevis med tomatfløde i en skål. Stil sildene tildækket i køleskabet i ca. 1 dgn.

Tips: 1 spsk tør sherry kan erstattes af 1 tsk lagerreddike. Sildene kan stå tildækket i køleskabet i ca. 4 dgn (inkl. trækketid).

POSTEJER & SULEMAD

PATÉ MED VALNØDDER OG KORENDER

10 personer - til frokost eller forret (se tip)

Paté, dagen før

75 g korender (små rosiner)
1 dl sød, hvid portvin
700 g hakket svinekød (9-12% fedt)
1½ tsk groft salt
1½ spsk fintrevet zittauerlog
250 g Karoline's HytteOst 4% (13+)
friskkværet peber
1½ dl mælk
3 spsk hvedemel
150 g valnøddekerner

Lun vindruesalat

600 g halve blå og grønne vindruer uden sten
1½ liter fintstrimlet romainesalat (ca. 300 g)
2 spsk valneddeolie
¼ tsk groft salt
friskkværet peber

Tilbehør: 500 g landbred

Bagetid: Ca. 1½ time ved 175°

Paté, dagen før: Kom korender og portvin i en skål. Lad dem trække tildækket på køkkenbordet i ca. 1 time. Rør det hakkede kød med

salt i ca. 1 min. Kom løg, HytteOst og peber i. Rør mælken i og derefter melet. Vend valnødder og korender med portvin i og stil farsen tildækket i koleskabet i ca. ½ time. Kom farsen i en smurt franskbrodsform (ca. 1½ liter). Dæk formen med alufolie og bag patéen midt i ovnen. Fjern alufolien efter ca. ½ times bagning. Bag patéen færdig den sidste time. Stil patéen tildækket i koleskabet i ca. 1 dgn.

Læsn patéen i kanten med en kniv. Dyp formen i varmt vand i et kort øjeblik og vend patéen ud. Kom sky og fedt fra patéen i en gryde. Skær patéen i skiver og anret dem på et fad.

Lun vindruesalat: Bring sky og fedt i kog. Tilsæt de halve vindruer og lun dem ved jævn varme i ca. 2 min. Anret den strimlede salat på et fad. Fordel først de lune vindruer med sky på salaten og dernæstolie, salt og peber. Pynt patéfadet med lidt af salaten.

Tip: Som forret til 10 personer: Skær halvdelen af patéen i skiver og anret dem på tallerkener sammen med den lune vindruesalat.

SALTEDE KYLLINGELÅR

6 personer - til frokost

Saltning, dagen før

12 kyllingeunderlår (ca. 1,2 kg)
3 spsk groft salt
1 spsk sukker
100 g smør
6 hele nelliker

Pynt: Blade af rucolasalat

Tilbehør: Rist 360 g rugbrød - og dertil tyttebørsylteøj

Stegetid: Ca. 10 min. ved 250°

Saltning, dagen før: Rens og tor kyllingelårene. Bland salt og sukker i en plastikpose egnet til madvarer. Kom kyllingelårene i posen og luk den tæt. Ryg posen så salt og sukker fordeler sig. Lad kødet salte i koleskabet i ca. 1 dgn.

Kom kyllingelårene i et dørlag og brus dem over med koldt vand.

Tør kyllingelårene godt. Lad smørret blive gyldent i en sauterpande. Brun 6 kyllingelår ad gangen. Brun dem på alle sider (ca. 2 min. i alt). Pas på! Det kan spreje fra kyllingelårene. Kom alle lårene tilbage i panden sammen med de 6 nelliker. Kog lårene i smørret ved svag varme og under låg i ca. ½ time.

Læg kyllingelårene på ovnens rist. Stil risten på en plade med bagepapir og steg lårene øverst i ovnen til de er gyldne og sprøde. Server kyllingelårene lune.

Tips: Når kyllingelårene er kogt i smør, kan de stå tildækket i koleskabet i ca. 1 dgn og derefter stejes i ovnen - de skal stege i ca. 15 min. De saltede kyllingelår smager også dejligt sammen med træbæarkompot, se opskrift side 17.

Frysning: Egnede. Inden ovnstejdning. Tøs op og ovnstejges i ca. 15 min.

ANDELEVERMOUSSE

6 personer - til forret eller frokost

Marinering: 2 dage før
500 g optøede, frosne
ande- eller kyllingelevere

4 spsk mørk portvin, fx ruby
½ tsk sukker
½ tsk groft salt
friskkværet peber

25 g smør
2 tsk tørret timian
4 finhakkede chalotteløg
(ca. 75 g)

125 g smør i mindre stykker
1 dl piskefløde
½ tsk groft salt
friskkværet peber
2 spsk hakkede, tørrede
tranebær

Tilbehør: 225 g salat af hoved-
salat, bredbladet persille og
tørrede tranebær - og rist dertil
150 g landbrød

Marinering: 2 dage før: Rens ande-
leverne for hinder og årer. Tør
leverne og kom dem i en plastik-
pose egnet til madvarer. Hæld
portvin, sukker, salt og peber ved.
Luk posen tæt og lad leverne ma-
rinere i ca. 1 døgn.

Lad smørret blive gyldent i en
pande. Tag leverne op af marinaden. Brun lever-
stykkerne på alle sider (ca. 2 min. i
alt). Tilsæt timian og steg videre
ved jævn varme i ca. 5 min. - vend
af og til. Tag leverne op og svits
løgene i ca. 1 min. Tilsæt marinaden
og kog i ca. 1 min.

Kom $\frac{1}{2}$ af leverne i et blen-
derglas. Tilsæt løg med marinade,
smør, fløde, salt og peber.
Blend ved hurtigste hastighed i ca.
30 sek. Kom blandingen i en skål
og vend tranebær og resten af de
stegte leverne i. Smag til. Beklæd en
firkantet form med plastfolie (ca.
 $\frac{1}{2}$ liter). Hæld andelevermoussen i
formen. Bank formen let mod
bordet og stil den tildækket i kø-
leskabet i ca. 1 døgn.

Ved serveringen: Anret salaten på
tallerkener. Loft moussen op af
formen. Fjern plastfolien og skær
moussen i 12 skiver. Del evt. ski-
verne i halve og anret dem på
salaten.

TIMIANÆBLER OG BACON

6 personer - til frokost

300 g bacon i tynde skiver

25 g smør

4 zittauerlog i både (ca. 300 g)

8 uskrællede æbler i både,
fx coxorange (ca. 600 g)

3 spsk friske timianblade

½ tsk sukker

1 tsk groft salt

friskkværet peber

2 spsk vand

Tilbehør: Rist 360 g rugbrød

Stegetid: Ca. 25 min. ved 175°

Fordel baconskiverne på ovnens
rist. Stil risten på en plade med
bagepapir og steg baconskiverne
midt i ovnen til de er gyldne og
sprede. Læg den stegte bacon på
fedtsugende papir.

Smelt smørret i en sauterpande
ved kraftig varme, men uden at
det bruner. Svits løgene i ca. 3 min.
Tilsæt æbler, timian, sukker, salt og
peber. Svits i yderligere ca. 2 min.
Tilsæt vandet og steg ved svag
varme og under låg i ca. 2 min.
Smag til.

Ved serveringen: Anret timian-
æblerne i et fad og pynt med lidt
af den sprødstegte bacon. Server
resten ved siden af.

LØGPOSTEJ OG RØDBEDESALAT

6 personer - til frokost

½ dl grov bulgur

1 dl vand

¼ tsk groft salt

4 finhakkede zittauerløg
(ca. 300 g)

150 g Karoline's GratineringsOst

75 g hasselnøddekerne

4 spsk klippet frisk purleq

2 æg (str. mellem)

1½ dl Karoline's

MadlavningsFlæde 18%

2 tsk bagepulver

1 tsk groft salt

friskkværnet peber

Rødbedesalat

6 friske rødbeder (ca. 600 g)

¾ liter vand

¼ tsk groft salt

1 dl olivenolie

2 spsk hvidvinsseddike

1 spsk dijonsennep

½ tsk groft salt

friskkværnet peber

Pynt: Klippet frisk purleq og strå

Tilbehør: Rist 360 g rugbred

Bagetid: Ca. 1 time ved 175°

Kom bulguren i en gryde med kogende vand tilsat salt. Kog bulguren ved svag varme og under tætsluttende lår i ca. 10 min. Tag gryden af varmen og lad bulguren trække, stadig under lår, i ca. 10 min.

Vend bulguren sammen med de øvrige ingredienser. Kom blandingen i en smurt ovnfast form, fx en patéform (ca. 1½ liter). Bank formen let mod bordet og bag postejen - uden lår - midt i ovnen.

Rødbedesalat: Skyl imens rødbederne grundigt og kom dem i en gryde med kogende vand tilsat salt. Kog rødbederne ved svag varme og under lår ca. 40 min. eller til de er mere. Hæld kogevandet fra og skyl rødbederne hurtigt i koldt vand. Skær stilkender og rodspidsen af og fjern skrællen. Skær rødbederne i stave og lad dem køle lidt af.

Pisk olie, eddike, sennep, salt og peber sammen i en skål og vend rødbederne i dressingen. Stil salaten tildækket i køleskabet i mindst ½ time. Smag til.

Ved serveringen: Server den lune legpostej sammen med rødbedesalat og ristet rugbred.

KRYDRET SVINESKANK

6-8 personer - til frokost

4 svineskanke (ca. 4 kg)

Kryddersmør

1 spsk enebær

1 spsk korianderfre

¼ tsk sorte peberkorn

50 g smør

1 spsk ostindisk karry

6 små finhakkede fed hvidleg

1½ spsk groft salt

ca. 1 liter vand

Tilbehør: 360 g rugbred - og dertil groft salt, syltede rødbeder og sennep, fx stærk og sed sennep, se opskrift side 29

Stegetid: Ca. 4½ time ved 175°

Skær et snit i hver skank - på langs og ind til benet - og åbn dem. Skær 6-8 lange rids i sværen på hver skank.

Kryddersmør: Knus enebær, korianderfre og sorte peberkorn - evt. i en morter. Smelt smørret i en gryde ved kraftig varme, men uden at det bruner. Svis de knuste krydderier, karry og hvidleg i ca. 1 min. Rør saltet i og fordel kryddersmørret på kedsiden. Luk skankene og hold dem sammen med en bomuldssnor.

Stil svineskankene i ovnens brædepande og steg dem midt i ovnen. Kom halvdelen af vandet i brædepanden efter ca. 1 times stegning. Tilsæt resten af vandet lidt efter lidt - brædepanden må ikke blive tør. Dryp med stegesky 3-4 gange.

Tip: En skank rækker til 2 personer.

VARME HOVEDRETTER

STEGT AND

4 personer

1 landand (ca. 3600 g)

2 tsk groft salt

friskkvarnet peber

3 skrællede æbler i både,
fx belle de boskoop (ca. 325 g)

200 g svesker uden sten

¾ liter vand

Stegetid: 2½-3 timer ved 175°

Grill: Ca. 5 min.

Rens, skyld og tør anden. Fjern fjerrester. Klip vingespidser og gump af. Gnid anden udvendigt og indvendigt med salt og peber. Fyld anden med æbler og svesker og sy den sammen med bomuldssnor. Bind evt. vinger og lår ind til andens krop. Leg anden med brystet opad på ovnens rist. Kom halvdelen af vandet, vingespidser, hals og indmad (udelad leveren) i ovnens brædepanden. Leg risten ovenpå og steg anden midt i ovnen. Tilsæt resten af vandet lidt efter lidt. Tag efter 2½ time anden ud. Mærk om lærene sidder løst og se om kedesaften er klar. Steg evt. anden færdig. Lad den hvile tildækket i ca. ½ time.

Ved serveringen: Del anden i underlår, overlår og vinger. Del hvert bryststykke i 3-4 stykker. Læg anden i et ovnfast fad. Anret æbler og svesker i en skål. Grill andekødet midt i ovnen.

Tips: Steg anden om formiddagen. Skær den stegte and ud, læg den i et ovnfast fad og stil anden tildækket i koleskabet. Grill anden ligesind i serveringen. Varm evt. æbler og svesker. Det tager 2-3 døgn at få en frossen and op i koleskabet.

Hjerte - stegt gás: Drys en 6 kg's gás indvendigt og udvendigt med peber og 1 spsk groft salt. Fyld den med 600 g æbler og 400 g svesker. Steg gásen i ca. 6 timer ved 125°.

STEGT AND OG TRANEBAEKOMPOT

4 personer

1 landand (ca. 3600 g)

2 tsk groft salt

friskkvarnet peber

3-4 uskrællede pærer i tykke både, fx conference (ca. 525 g)
¾ liter vand

Tranebaekompot

450 g friske tranebær

350 g sukker (ca. 4 dl)

1 stegepose (str. normal)

Neddekartofler

1 kg faste kartofler i kvarte

¾ liter vand

25 g smør

1 tsk groft salt

25 g hakket hasselnøddekerner

Sauce

andesky fra brædepanden

½ liter Karoline's Hvid
MælkeSauce

3 spsk tranebaekompot

25 g Danablu 36% (60+)

1 tsk groft salt

friskkvarnet peber

Stegetid, and: 2½-3 timer ved 175°

Stegetid, kartofler: Ca. 25 min.
ved 225°

Grill, and: Ca. 5 min.

Tilbered anden: Se stegt and - men fyld anden med pæreblade.

Tranebaekompot: Skyl bærrerne og bland dem med sukker i stegeposen. Luk posen og klip et lille hul ved lukningen. "Kog" tranebærrene ved siden af anden i ca. 45 min.

Tag anden ud og skru op for ovnen - 225°. Smag kompotten til. Lad anden hvile tildækket i ca. ½ time.

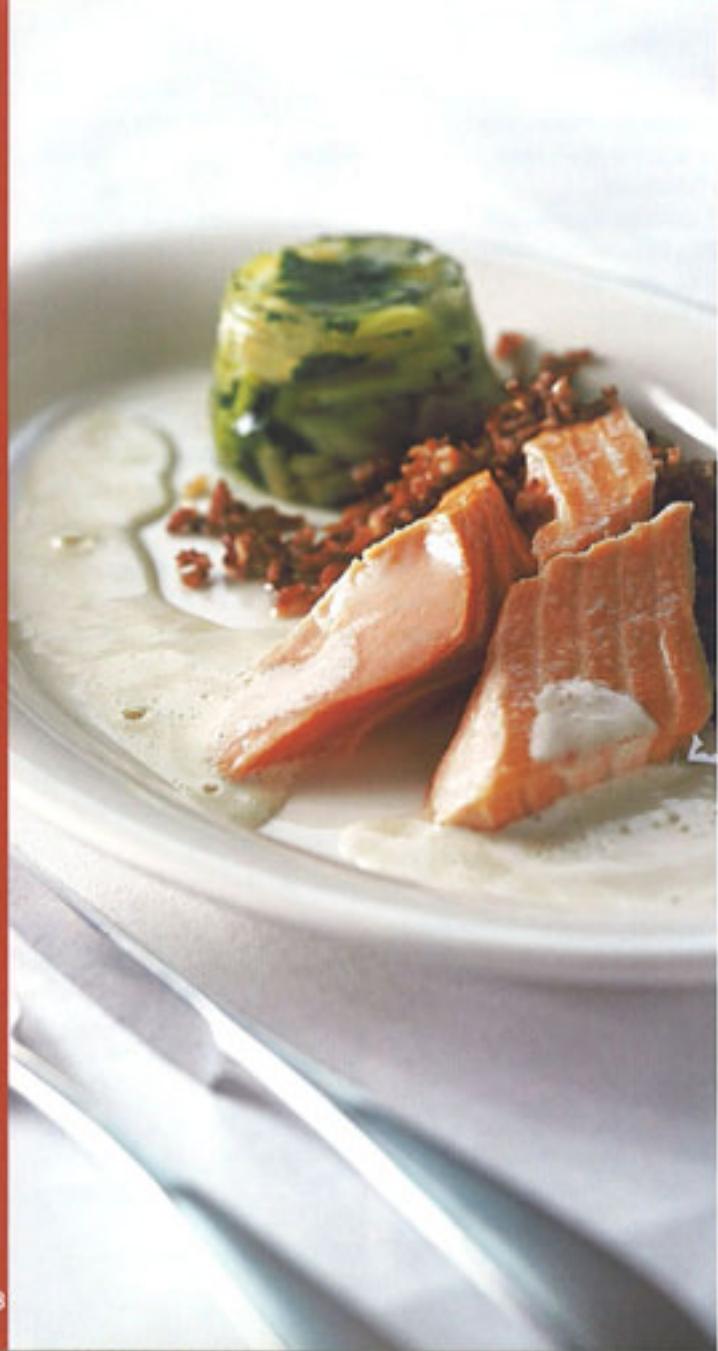
Neddekartofler: Kom imens kartoflerne i kogende vand. Kog dem ved svag varme og under låg i ca. 3 min. Hæld vandet fra og damp kartoflerne tørre. Tilsæt smør, salt og nødder. Fordel kartoflerne på en plade med bagepapir. Bag dem midt i ovnen mens anden hviler.

Sauce: Si andeskyen og skum fedtet af. Mål skyen, tilsæt vand eller kog ind - 1 dl i alt. Tilsæt Hvid MælkeSauce, tranebaekompot, ost, salt og peber. Bring saucen i kog og smag den til.

Ved serveringen: Se stegt and. Anret pærerne i en skål og hæld lidt tranebaekompot over. Grill andekødet midt i ovnen.

Tips: Anden kan tilberedes i god tid. Se **tips** ved stegt and. Kartoflerne kan også gøres klar til bagning i god tid. Varm evt. pærer og tranebaekompot.

BAGT LAKS OG GRØNSAGSTERRINER

6 personer

Grønsagsterriner, dagen før
3 persillerødder i $\frac{1}{2}$ cm skiver
(ca. 300 g)
3 porrer i $\frac{1}{2}$ cm ringe (ca. 300 g)
5 skorzonerrødder i $\frac{1}{2}$ cm skiver
(ca. 300 g)
1 liter vand
1 spsk groft salt
5 blade husblas
12 blade bredbladet persille
1 dl hakket frisk bredbladet
persille

Red risplaf

8 dl røde ris (ca. 500 g)
50 g smør
6 hakkede chalotteleg (ca. 100 g)
 $1\frac{1}{2}$ liter vand
2 tsk groft salt
150 g groft salt (ca. $1\frac{1}{4}$ dl)
2 spsk sukker
 $\frac{1}{2}$ liter vand
1 laksfilé med skind (ca. 1,2 kg)

Fisksauce

1 portion fiskecreme, se opskrift
side 5
 $1\frac{1}{2}$ dl piskefløde - pisket til
fledeskum

Stegetid: Ca. 18 min. ved 225°

Grønsagsterriner, dagen før: Kom
grønsagerne i kogende vand tilsat
salt. Bring atter vandet i kog og

kog grønsagerne uden låg i ca.
1 min. Lad grønsagerne dryppe af
i en sigte over en gryde - gem
grønsagsvandet. Læg husblas i
bled i kaldt vand i ca. 10 min. Fordel
persillebladene i bunden af
12 engangskopper eller forme
(a ca. $1\frac{1}{2}$ dl). Bland grønsagerne
med den hakkede persille og læg
dem i kopperne. Pres grønsagerne
let sammen. Kog grønsagsvandet
ind til der er ca. $\frac{3}{4}$ liter. Træk hus-
blasen op af vandet med det vand
der hænger ved og smelt den i det
kogende grønsagsvand. Fordel ca.
 $\frac{1}{2}$ dl grønsagsvand i hver kop. Stil
grønsagsterrinerne tildækket i kø-
leskabet i ca. 1 døgn.

Red risplaf: Skyl risene i flere hold
koldt vand. Lad smørret smelte i
en tykbundet gryde ved kraftig
varme, men uden at det bruner.
Svits legene i ca. $\frac{1}{2}$ min. Tilsæt ris
og svits i yderligere ca. $\frac{1}{2}$ min. Til-
sæt vand og salt og kog risene ved
svag varme og under tætsluttende
låg i ca. 25 min. Lad risene dryppe
af i et derslag og hold dem varme.

Rør imens salt, sukker og vand
sammen til salt og sukker er op-
lost. Læg laksen i en flad skål
- med skindsiden opad. Hæld salt-
lagen over laksen og lad den hvile
tildækket i køleskabet i ca. 10 min.
Tag laksen op og tør den. Læg laksen
på skindsiden på ovnens rist
- stil en plade med bagepapir

under risten. Bag laksen midt i ov-
nen. Lad den hvile tildækket i ca.
10 min.

Grønsagsterriner, fortsat: Lesn
terrinerne i kanten med en kniv.
Dyp kopperne i varmt vand i et
kort øjeblik og vend grønsagerne
ud.

Fisksauce: Bring fiskecremen i
kog. Tilsæt fledeskum og blend
evt. saucen med en stavblender så
den bliver skummende. Smag til
og server straks.

OKSEMØRBRAD MED ESTRAGON OG SPEGESKINKE

6 personer

1 stykke af pudset oksemørbrad
(ca. 1 kg)
friskkærnet peber
8-10 friske estragonkviste
75 g spegeskinke i tynde skiver,
fx parmaskinke

Lune grønsager

25 g smør
450 g broccoli i små buketter og
stokken i tynde skiver
450 g forårslog i 5 cm skrå
stykker
1 tsk groft salt
friskkærnet peber

Flødebearnaise

$\frac{1}{2}$ liter Karoline's BearnaiseSauce
1 tsk hvidvinseddike

$\frac{1}{2}$ tsk groft salt
1 dl piskefløde - pisket til
fledeskum

Tilbehør: Kog $1\frac{1}{2}$ kg asparges-
kartofler

Stegetid: Ca. 45 min. ved 200°

Drys oksemørbraden med peber.
Læg dernæst estragonkviste rundt
om oksemørbraden og til sidst
spugeskinke. Læg mørbraden på
en rist i brædepanden og steg øk-
semørbraden midt i ovnen. Tag
stegen ud og mål med et stegetem-
ometer kedets centrumstem-
peratur. Den skal være ca. 55°. Lad
stegen hvile tildækket i ca. $\frac{1}{2}$ time.

Lune grønsager: Lad smørret
smelte i en sauterpande ved kraf-
tig varme, men uden at det bru-
ner. Svits broccolien i ca. 2 min. Til-
sæt forårslog, salt og peber. Svits i
yderligere ca. 6 min. og smag til.

Flødebearnaise: Kom bearnaise-
saucen i en tykbundet gryde. Bring
saucen i kog under omrøring og
tilsæt eddike og salt. Rør flede-
skummet i og smag til.

Ved serveringen: Skær øk-
semørbraden i 6 bøffer og anret
dem på tallerkener sammen med
lidt sauce og svitsede grønsager.
Server kartofler og resten af sau-
ce og grønsager i varme skåle ved
siden af.

FARSERET KALKUN OG SVAMPERAGOUT

10 personer

1 kalkun (ca. 3800 g)

50 g lyst brød uden skorpe

2 dl mælk

3 finthakkede aflange

chalotteleg (ca. 100 g)

2 æg (str. stor)

3 spsk friske timianblade

2 tsk groft salt

friskkværet peber

700 g hakket kalvekød (12% fedt)

1½ liter vand

50 g smør

1 tsk groft salt

Svamperagout

stegesky fra kalkunen

50 g smør - delt i 4 portioner

12 aflange chalotteleg i kvarte

(ca. 400 g)

450 g champignoner i halve

225 g markchampignoner i halve

100 g østershatte revet i strimler

75 g rensede små shiitakesvampe

½ liter Karoline's Hvid

MælkeSauce

1½ tsk groft salt

Pynt: Hakket bredbladet persille

Tilbehør: Kog 500 g haricots

verts og 2½ kg faste kartofler

Stegetid: Ca. 2 timer ved 200°

Udben kalkunen, se Karolines Kokken/B side 12 - eller få slagteren til at gøre det. Del skroget i 3-4 stykker og læg dem sammen med vingespidser, kråse og hjerte i ovnens brædepande.

Lad brødet trække i mælken i ca. 1 min. Tilsæt løg, æg, timian, salt, peber og kalvekød og rør farsen godt sammen. Fyld farsen i kalkunen og sy den sammen med bomuldssnor. Bind bomuldssnor om kalkunen 3-4 steder så den forbliver rund.

Læg kalkunen med brystet opad på ovnens rist. Kom vand og smør i brædepanden og læg risten ovenpå. Drys kalkunen med salt og steg den midt i ovnen. Dryp med stegesky 4-5 gange under stegningen. Tag kalkunen ud og mål med et stegetermometer farsens centrumstemperatur. Den skal være ca. 75°. Lad kalkunen hvile tildekket i ca. ½ time.

Svamperagout: Si stegeskyen over i en stor, tykbundet gryde og kog skyen ved kraftig varme og uden låg til der er ca. 2 dl. Smelt en portion smør i en sauterpande ved kraftig varme, men uden at det bruner. Svits løgene i ca. 5 min. og tag dem op. Gyldn en portion smør i panden. Steg champignonerne ved kraftig varme i ca. 7 min. og tag dem op. Gyldn en

portion smør og steg markchampignonerne i ca. 5 min. Tag også dem op. Lad den sidste portion smør gyldne og steg østershatte og shiitakesvampe i ca. 1 min. Kom Hvid MælkeSauce i gryden med den indkogte sky og bring det i kog. Tilsæt løg, svampe og salt. Varm svamperagouten igennem og smag til.

Ved serveringen: Skær vingerne af og skær derefter kalkunen i skiver.

FLÆSKESTEG OG TIMIANGRØNSAGER

6 personer

Flæskesteg

1 spsk groft salt
1 stykke svinekam med ridset
svær (ca. 1½ kg)
1 liter vand

Sauce til flæskesteg

stegesky fra svinekammen
25 g blødt smør
2½ spsk hvedemel
½ tsk sukker
friskkværet peber
evt. kuler

Timiangrønsager

50 g smør
6 flækdede gulrødder i ca. 5 cm
stykker (ca. 300 g)
4 pørrer i skrål ringe (ca. 300 g)
2 uskrallede æbler i både,
fx elstar (ca. 200 g)
100 g grofthakkede svesker
50 g grofthakkede
valnøddekerner
½ dl friske timianblade
1½ tsk groft salt
friskkværet peber

Tilbehør: Kog 1½ kg faste
kartofler

Stegetid: Ca. 1 time og 15 min.
ved 200°

Flæskesteg: Kom salt ned mellem
sværerne. Læg stegen på ovnens

rist. Støt den evt. med sammenkrølet alufolie så stegen ligger lige. Kom halvdelen af vandet i brædepanden og læg risten med stegen ovenpå. Steg svinekammen midt i ovnen - tilsat resten af vandet efter ca. 45 min. Tag flæskestegen ud og mål med et stegetermometer kødets cetrumstemperatur. Den skal være ca. 65°. Hold flæskestegen varm.

Sauce til flæskesteg: Si stegeskyen og skum evt. fedtet af. Mål skyen, tilsat vand eller kog ind - der skal være ½ liter i alt. Bring skyen i kog i en gryde. Rør smør og mel godt sammen. Pisk blandingen i skyen og tilsat sukker og peber. Lad saucen koge ved svag varme og under omrøring i ca. 5 min. Smag til.

Timiangrønsager: Lad imens smørret smelte i en sauterpanne ved kraftig varme, men uden at det bruner. Svits gulrødderne i ca. 4 min. Tilsæt pørrer og svits i ca. 1 min. Tilsæt æbler, svesker, valnødder, timian, salt og peber og svits i yderligere ca. 2 min. Smag til.

Ved serveringen: Skær stegen i skiver - kom evt. sky i saucen. Server straks sammen med grønsager, kartofler og sauce.

Tip: Hvis sværeren er bled! Skær sværeren af og grill den 2-3 min.

KALVEBOV MED BØNNER OG KÅLPØLSER

8 personer

Bønner, dagen før

500 g tørrede bønner,
fx butter beans
2 liter vand til iblødsætning

2 kg kalvebov uden ben

50 g smør

6 zittauerleg i halve (ca. 600 g)

1 dåse flædede tomater (ca. 400 g)

1 flaske pilsnerøl (33 cl)

1 spsk sukker

4 tsk groft salt

friskkværet peber

Kogning af bønner

2 liter vand

2 spsk lagereddike

50 g smør

3 laurboerblade

10 sorte peberkorn

1 spsk groft salt

5 kålpøls (ca. 350 g)

2 dl kogevand fra bønnerne

Pynt: Grofthakket frisk persille

Tilbehør: 400 g landbred - og
dertil senneb

Bønner, dagen før: Skyl bønnerne og sæt dem i bled i vand i mindst 8 timer. Kasser udblødningsvandet.

Puds grove sener og hindrer af
kødet og skær det i 16 store
stykker. Lad smørret blive gyldent

i en stor stegegryde. Brun 4-5
stykker bov ad gangen. Brun dem
på alle sider (ca. 2 min. i alt). Tag
ködet op efterhånden som det er
brunt. Kom alt ködet tilbage i gry-
den sammen med løg, tomater, ol,
sukker, salt og peber. Kog retten
ved jævn varme og under låg ca.
1 time og 45 min. eller til ködet er
mort.

Kogning af bønner: Bring imens
vand, eddike, smør, laurboerblade,
peberkorn og salt i kog i en gryde.
Tilsæt bønnerne og kog dem ved
svag varme og under låg ca.
40 min. eller til de er mørre. Tag
2 dl vand fra og hæld bønnerne til
afdryppning i en sigte.

Skær kålpølsene i halve og
kom dem ned til kalveboven sam-
men med de 2 dl bønnevand og
de kogte bønner. Kog retten ved
jævn varme og under låg i ca.
15 min. Smag til.

Ved serveringen: Server kalvebov
med bønner og kålpøls i dybe
tallerkener. Pynt med persille og
spis retten med kniv, gaffel og ske.

Tip: Retten kan med fordel laves
færdig og stå fra dag til dag.

DYRERYG OG KVÆDEKOMPOT

4-5 personer

Kvædekompot

- 2 modne kvæder (ca. 400 g)
- 3 dl vand
- 125 g sukker (ca. 1½ dl)
- ½ flækket vaniljestang
- ½ tsk friskpresset citronsaft
- ½ tsk groft salt
- friskkværnet peber

- 2 kg dyreryg af dådyr
- 75 g blødt smør
- 1 spsk hakkede friske rosмаринblade
- ½ tsk groft salt
- friskkværnet peber
- 2 dl kalve- eller vildtbouillon
- 2 dl halvtør rødvin, fx pinot noir

Savojkålsruller

- 1 savojkål (ca. 1 kg - 24 blade)
- 1½ liter vand
- ½ tsk groft salt
- friskkværnet peber
- 24 små træpind
- 50 g smør i mindre stykker
- 2 spsk bløde friske rosмаринkviste

Sauce

- stegesky fra dyreryggen
- 100 g flødeost naturel 37% (70+)
- ½ spsk hvedemel
- ½ dl vand

Tilbehør: Kog 1¼ kg asparges-kartofler

Bruning af dyreryg: Ca. 10 min. ved 250°

Stegning af dyreryg: Ca. 1 time og 15 min. ved 125°

Bagning af savojkålsruller: Ca. 12 min. ved 250°

Kvædekompot: Skræl kvæderne. Del dem i kvarter og fjern kernehus, stilk og blomst. Skær kvæderne i grove tern. Kom dem i en gryde sammen med vand, sukker og vaniljestang. Kog kvæderne ved svag varme og under låg i ca. 1 time. Tag låget af gryden og kog kompotten ved kraftig varme ca. 15 min. til den er sirupsagtig - rør af og til. Tilsæt citronsaft, salt og peber og smag til.

Skær hinder og grove sener af dyreryggen. Læg ryggen på ovnens rist i brædepanden. Rør smør, rosмарин, salt og peber sammen og fordel rosмаринsmørret på dyreryggen. Brun dyreryggen midt i ovnen. Skru ned og hæld bouillon og rødvin i brædepanden. Steg dyreryggen færdig - dryp kødet med stegesky 4-5 gange. Efter ca. 1 time og 15 min er kødet rosa. Sí skyen over i en gryde og lad stege hvile tildækket. Skru op for ovnen - 250°.

Savojkålsruller: Fjern imens de grove midterribber fra kålblade og skyl blade grundigt. Kom dem i en stor gryde med kogende vand. Bring atter vandet i kog uden låg. Hæld vandet fra kålblade og brus dem over med koldt vand. Pres blade fri for væde i et viskestykke. Drys blade med salt og peber og fold dem en gang. Rul dem derefter stramt til små ruller - holdt sammen af træpindene. Læg kålrullerne i et ovnfast fad (ca. 19 x 32 cm). Fordel smør og rosмарин på savojkålsrullerne og bag dem midt i ovnen.

Sauce: Mål stegeskyen. Tilsæt vand eller kog ind - der skal være ca. 4 dl i alt. Tilsæt flødeost og kog saucen ved jævn varme og under omrering tilosten er smeltet. Rør mel og vand sammen og pisk jævning i saucen. Kog den ved svag varme og under låg i ca. 5 min. Smag saucen til.

Ved serveringen: Skær kødet fra benene og skær det i skiver. Husk de 2 mørbrader under stege. Fjern træpindene fra savojkålsrullerne. Lun evt. kvædekomposten og server den til dådyrryg, savojkålsruller og sauce.

MARINERET ANDEBRYST OG LUN RØDKÅL

4 personer

Marineret andebryst

2 stykker andebryst (ca. 300 g)

½ tsk korianderfrø (ca. 40 stk.)

½ tsk hele sorte peberkorn (ca. 20 stk.)

8 hele nelliker

½ spsk fintrevet appelsinskal

2 dl friskpresset appelsinsaft

½ tsk groft salt

1 spsk fedt fra "andeflæskesværerne"

½ tsk groft salt

Appelsinsauce

marinade - fra 2 stykker andebryst

½ liter Karoline's Hvid MælkeSauce

¼ tsk groft salt

evt. kuler

Lun rødkål

600 g rødkål i tynde, korte strimler

2 liter kogende vand

2 spsk fedt - fra "andeflæskesværerne"

½ dl friskpresset appelsinsaft

2 tsk sukker

1½ tsk groft salt

friskkværet peber

Tilbehør: Kog 1 kg aspargeskartofler

Marineret andebryst: Fjern eventuelle rester af fjer. Tag derefter skindene af de 2 stykker andebryst (gem skindene). Knus korianderfrø, peberkorn og nelliker - evt. i en morter. Kom krydderne i en plastikpose egnet til madvarer sammen med appelsinskal og -saft. Kom de 2 stykker andebryst i posen og luk den tæt. Lad kødet marinere i keleskabet i ca. ½ time.

Sær skindet i ca. ½ cm tynde strimler. Rist dem i en sauterpande ved kraftig varme i ca. 2 min. og derefter ved jævn varme ca. 10 min. eller til de er sprede. Læg "andeflæskesværerne" på et stykke fedtsugende papir og drys dem med salt. Gem andefedtet.

Tag kødet op af marinaden (gem den) og dup det tort. Kom andefedtet i sauterpanden og varm det op. Brun de 2 stykker andebryst i det varme fedt ca. 1 min. på hver side. Steg derefter kødet ved svag varme i ca. 12 min. - vend af og til. Tag andebryststykkerne af panden og drys med salt. Lad dem hvile tildækket i ca. 10 min.

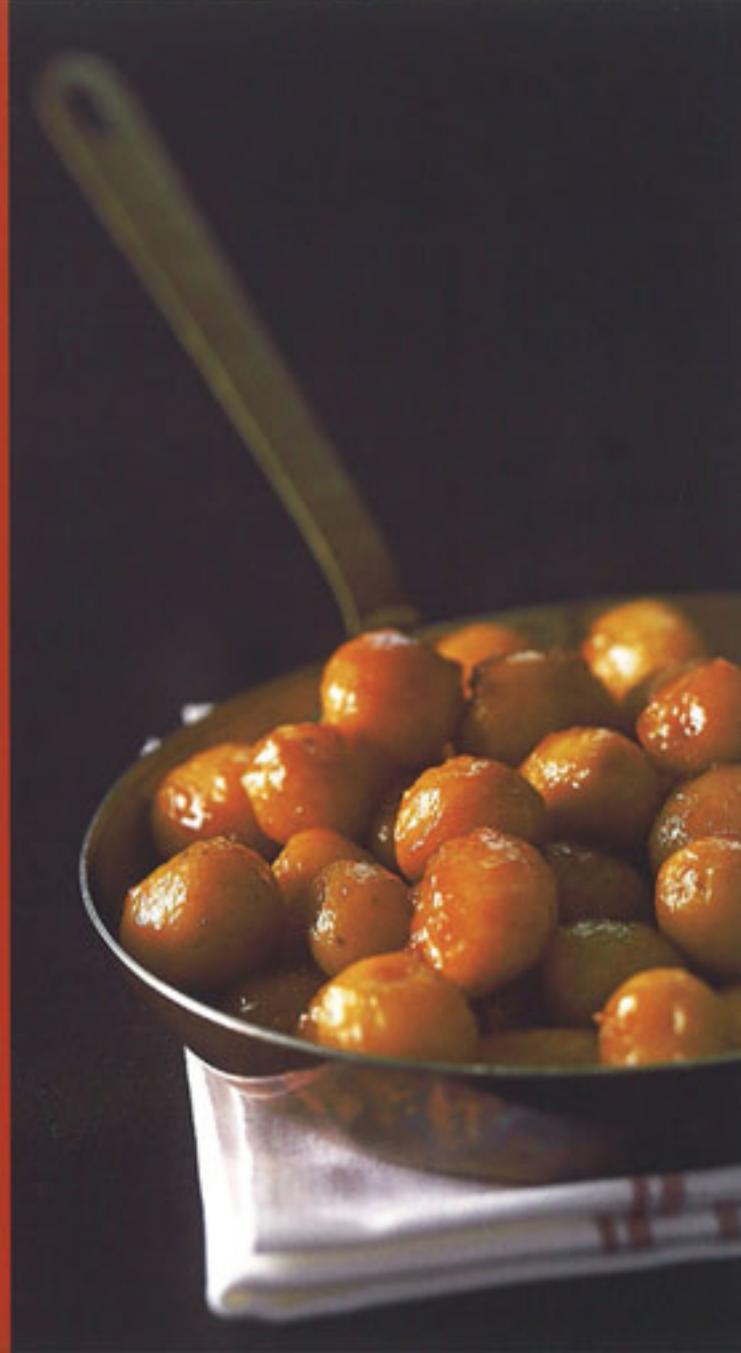
Appelsinsauce: Kom imens marinaden i en gryde og kog marinaden ved jævn varme i ca. 6 min. eller til der er ca. ½ dl. Tilsæt Hvid MælkeSauce og salt. Bring saucen i kog og tilset eventuel sky fra andebrygstykkerne. Smag til.

Lun rødkål: Kom rødkålen i en skål og hæld kogende vand over. Lad kålen blive i vandet i ca. 1 min. Hæld vandet fra og brus kålen over med koldt vand. Lad den dryppe af i en sigte. Kom andefedtet i sauterpanden. Svits rødkålen ved kraftig varme i ca. 3 min. Tilsæt appelsinsaft, sukker, salt og peber. Varm kålen igennem og smag til.

Ved serveringen: Skær kødet i tynde, skræ skiver og anret dem på et varmt fat. Pynt med "andeflæskesværerne". Server appelsinsauce og den lune rødkål til.

GRØNT & ANDET TILBEHØR

BRUNEDE KARTOFLER

4 personer

85 g sukker (ca. 1 dl)

25 g smør

1 kg pilledede, kolde

små, faste kartofler

Fordel sukkeret i et jævnt lag i en kold pande (ca. 21 cm i diameter). Lad sukkeret smelte uden omrøring - først 2 min. ved kraftig varme og derefter ved jævn varme. Tilsæt smør og skru op til kraftig varme. Kom kartoflerne i et dørlag og brus dem over med koldt vand. Kom de våde kartofler i panden. Brun kartoflerne ved kraftig varme i ca. 6 min. Vend forsigtigt i dem. Tilsæt evt. lidt vand hvis kartoflerne begynder at blive torre.

Tips: De brunede kartofler kan forberedes i god tid. Brun kartoflerne i ca. 4 min. Tag panden af varmen og tilsæt 1 dl koldt vand. Stil panden med kartoflerne tildækket i køleskabet. Varm, ved serveringen, kartoflerne op ved kraftig varme og vend forsigtigt i dem til vandet er fordampet og kartoflerne er varme og blanke. Kog og pil evt. kartoflerne dagen før.

FLØDESTUVET GRØNKÅL

4 personer

Blanchering af grønkål

1½ kg friske grønkålsblade

4 liter vand

25 g smør

¼ liter piskefløde

1 tsk revet muskatnød

1 tsk groft salt

friskkværet peber

Blanchering af grønkål: Skær midterribberne af kålblade og skyldene grundigt. Kom kålen i en stor gryde med kogende vand. Bring atter vandet i kog - uden ligg. Hold kålen i et dørlag og brus den over med koldt vand. Lad kålen dryppe af og hak den med en kniv - ikke for fint.

Lad smørret smelte i en tykbundet gryde ved kraftig varme, men uden at det bruner. Svits kålen i ca. 5 min. Tilsæt fløde, muskatnød, salt og peber. Lad kålen koge ved kraftig varme og under omrøring i 3-5 min. Smag til.

Tip: I stedet for frisk grønkål der blancheres, kan man bruge 600 g frossen, hakket grønkål.

Variation - flødestuvet hvidkål:

Svits 600 g fintsnittet hvidkål i stedet for grønkål. Udelad muskatnød og tilsæt i stedet 1 stylde hel kanel.

Variation - flødestuvet rosenkål:

Svits 600 g friske rosenkål i kvarter i stedet for grønkål.

STÆRK OG SØD SENNEP

¼ liter piskefløde

2 spsk gule sennepskorn

3 spsk gult sennepspulver

2 spsk lagereddike

eller 1 spsk whisky

1 spsk honning

¼ tsk groft salt

2 tsk vand

Bring fløde og sennepskorn i kog i en lille, tykbundet gryde. Kog det ved svag varme og under ligg i ca. 10 min. - rør af og til. Tag gryden af varmen. Rør sennepspulver, eddike, honning og salt i fløden. Kom den stærke sennep i en skål og stil den tildækket i køleskabet i mindst 3 døgn.

Rør sennepen blandt med vand og smag til. Kom evt. sennepen i små glas.

Tips: Hvis sennepen står og bliver for fast, kan den tilsættes lidt ekstra vand. Sennepen kan stå tildækket i køleskabet i ca. 3 uger.

ROSENKÅLSSALAT

4 personer

Flödedressing

2 spsk friskpresset citronsaft
1 spsk friskpresset appelsinsaft
1½ spsk sukker
¼ tsk groft salt
friskkværet peber
½ liter piskefløde

600 g rنسede friske rosenkål
1½ liter vand
1½ tsk groft salt

75 g grofthakkede hasselnøddekerner
fintstrimlet skal af 1 appelsin

Hertil: Kog 1200 g røget kylling eller 800 g hamburgerryg og 1 kg faste kartofler

Flödedressing: Pisk citron-, appelsinsaft, sukker, salt og peber sammen med en gaffel. Tilsæt fløden og pisk til dressingen får en cremet konsistens. Stil den tildækket i keleskabet i ca. ½ time.

Pil et par blade af hver rosenkål (ca. 1 liter i alt). Skær derefter de små kål i halve. Bring vand tilsat salt i kog i en gryde og kom de halve rosenkål i. Bring efter vandet i kog uden låg og tilsæt bladene. Hæld efter ca. 15 sek. rosenkål og -blade til afdryppning i et dørslag. Overbrus dem med koldt vand og dup kålen tor i et viskestykke.

Ved serveringen: Læg rosenkål og -blade i et stort fad. Drys med hasselnødder og appelsinstrimler. Rør dressingen op og smag den til. Server dressingen til salaten.

RØDVINSSAUCE

6 personer

300 g blå eller grønne vindruer
3½ dl halvtør rødvin, fx côtes du rhône
½ liter Karoline's Hvid MælkeSauce
½ dl halvtør rødvin, fx côtes du rhône
¾ tsk rørsukker
1 tsk groft salt
friskkværet peber
kulør

Hertil: Steg 1800 g andelår, kog 1½ kg aspargeskartofler - og dertil 900 g bagte redleg, se opskrift Karolines Koldken/6 side 46

Halver vindruerne og kom dem i en tykbundet gryde sammen med røvnen. Kog druer og vin ved kraftig varme og uden låg i ca. 5 min. Si vindruerne fra og mål "siruppen" - der skal være ca. ½ dl.

Kom "siruppen" tilbage i gryden og tilsæt Hvid MælkeSauce, rødvin, sukker, salt, peber og kulør. Bring rødvinssaucen i kog og smag den til.

Frysning: Egnet. Smag til med ¼ tsk groft salt.

SELLERISALAT

6 personer

1 liter kogende vand
200 g knoldselleri i tynde stave
3 dl cremefraiche 18%
1 spsk dijonsennep
2 tsk honning
2 tsk friskpresset citronsaft
1½ tsk groft salt
friskkværet peber
8 stille bladselleri i tynde skiver
(ca. 200 g)
½ liter radicchiosalat i tynde
strimler (ca. 100 g)
brødkarse i buketter - 1 potte

Hertil: Steg 900 g andebryst - og
dertil 300 g landbred

Held det kogende vand over selleristavene og lad dem stå i ca. 5 min. Lad sellerien dryppe af i en sigte. Vend cremefraiche, sennep, honning, citronsaft, salt og peber sammen. Vend selleristavene og bladselleri i. Stil sellerisalaten tildækket i koleskabet i mindst ½ time. Smag til.

Ved serveringen: Fordel radicchio-salaten i et fad. Laeg herpå sellerisalaten og pynt med brødkarse.

Tip: I stedet for sennep og honning kan man bruge 4 tsk dijon-sennep med honning (færdigkøbt).

♥ RØDKÅL

4 personer

25 g smør
4 spsk ribsgele
2 tsk balsamicoeddike
¼ tsk stødt allehåndte
1 tsk groft salt
500 g fintsnittet rødkål

Bring smør, gele, eddike, allehåndte og salt i kog i en stor gryde. Tilsæt rødkålen og kog den ved jævn varme og under låg i ca. 15 min. Tag låget af gryden og kog ved kraftig varme og under omrering ca. 3 min. eller til væden er fordampet. Smag rødkålen til.

Variation - rødkål med æbler: Tilsæt 2 rødder i tynde både, 3 uskrallede coxorange æbler i tern og ½ tsk groft salt efter ca. 13 min. kogetid.

Variation - rødkål fra glas: Lad 500 g rødkål fra glas dryppe af i en sigte. Kog imens en lage af 25 g smør, 4 spsk ribsgele, 2 tsk balsamicoeddike og ¼ tsk stødt allehåndte. Lad lagen koge ved kraftig varme og uden låg i ca. 1 min. Tilsæt den afdryppede rødkål og kog den ved kraftig varme og under omrering ca. 1 min. eller til væden er fordampet. Smag rødkålen til.

RØDKÅLSSALAT MED PÆRER

6 personer

3½ dl syrnet fløde 9%
5 spsk tyttebærssyltetøj
¼ tsk groft salt
400 g fintsnittet rødkål
3 skrællede pærer i tynde både,
fx fondante (ca. 300 g)

Hertil: Steg 1½ kg revelben
eller ribbenssteg og kog 1½ kg
faste kartofler

Vend syrnet fløde, tyttebærssylte-
øj og salt sammen. Stil dressingen
tildækker i koleskabet i mindst
½ time. Smag til.

Vend ca. 2 dl dressing sammen
med rødkålen. Laeg pærer og rødkål
lagvis i en skål. Server resten af
dressingen til rødkålssalaten.

Tip: I stedet for tyttebærssyltetøj
kan man bruge tranebærkompost,
se opskrift side 17.

TIL & MED OST

PÆRER I RØDVINSSIRUP TIL OST

6 personer

Rødvinspærer, dagen før

½ liter halvtør rødvin, fx côtes du rhône

500 g sukker

½ dl balsamicoeddike

6 kardemommekapsler

6 små, faste pærer, fx fondante (ca. 800 g)

10 g smør

50 g smuttede mandler

¼ tsk fint salt

200 g Danablu ost 36% (60+)

200 g Dansk Emmentaler ost 28% (45+)

Tilbehør: 150 g flutes

Rødvinspærer, dagen før: Bring rødvin, sukker, eddike og kardemomme i kog i en gryde. Skral pærerne, fjern blomsten, men lad stilkken blive på. Stik mange huller i pærerne, fx med en kødnål. Læg pærerne i gryden og lad dem koge ved svag varme og under låg i ca. 15 min. Pærerne skal stadig være lidt hårde. Kom pærer med kogelage i en skål og læg en tallerken over så de bliver holdt nede i lagen. Stil pærerne tildækket i koleskabet i ca. 1 døgn.

Tag pærerne op af lagen og lad dem dryppe af. Si lagen og bring den i kog i en gryde. Kog lagen ind ved kraftig varme og uden låg i ca. 25 min. eller til der er ca. 4½ dl indkogt rødvinssirup.

Lad smørret blive gyldent i en pande. Rist mandlerne ved jævn varme og under omrering i ca. 3 min. Læg dem på fx et stykke bagepapir, drys med salt og vend rundt i mandlerne.

Ved serveringen: Skærosten i skiver og stylker. Anret pærer og ost på tallerkener. Pynt med lidt rødvinssirup og mandler. Server resten af rødvinssiruppen i en skål ved siden af.

Tips: Pærer i rødvinssirup smager også godt sammen med vaniljeflødeis, flædeskum eller som tilbehør til vildtretter. Det er en god ide at tageosten ud af koleskabet 1-2 timer før serveringen.

♥ "POTKÆS" MED ROM

4 personer

300 g fintrevet ekstra lagret Danbo ost 25% (45+)

1 dl piskefløde

½ dl mørk rom

½ tsk sukker

Tilbehør: Rist 250 g rugbrød

Rørosten sammen med piskefløde, rom og sukker. Kom blandingen i en skål eller glas, fx et patentglas. Presosten godt sammen. Stil den tildækket i koleskabet i ca. 5 døgn. Smag påosten et par gange - og tilset lidt mere rom hvis den trænger.

Tips: "Potkæs" med rom kan også være en del af en osteanretning, fx sammen med et stykke Havarti ost og en flødeost med nødder. Det er en god ide at tageosten ud af koleskabet 1-2 timer før serveringen.

SMÅ OSTESOUFFLEER

8 personer - til forret

75 g grønne linser fra Puy (ca. 1 dl)
½ liter vand
½ tsk groft salt
1½ spsk vindruerkerneolie
1 spsk vand
½ spsk hvidvinseddike
½ tsk hakket frisk rød chilipeber
½ tsk groft salt

Ostesouffleer

50 g smør
60 g hvedemel (ca. 1 dl)
3 dl mælk
100 g Caroline's GratineringsOst
3 æg (str. mellem)
2 tsk hakket frisk rød chilipeber
1 tsk groft salt
25 g pinjekerner

1 dl blade af bredbladet persille
½ dl granatæblekerner

Bagetid: Ca. ½ time ved 175°

Skyl linserne godt. Kom dem i en gryde med kogende vand tilsat salt. Kog linserne ved svag varme og under låg i ca. 18 min. Lad dem dryppe af i en sigte. Bland olie, vand, eddike, chili og salt sammen med de varme linser i en skål. Stil linserne tildækket i køleskabet i mindst ½ time. Smag til.

Ostesouffleer: Smelt smørret i en tykbundet gryde ved kraftig varme, men uden at det bruner. Rør melet i på én gang og bag blandingen godt sammen. Rør mælken i og lad blandingen koge ved svag varme i ca. ½ min. Tag gryden af varmen og rør førstosten i og dernæst de sammenpiskede æg, chili og salt. Fordel dejen i 8 smørte små, ovnfaste souffleforme (a ca. 1½ dl). "Sker" med en kniv rundt langs kanten af formene, så hæver de små souffleer bedre. Bag souffleerne midt i ovnen. Åbn ikke ovndøren de første 20 min. da souffleerne let falder sammen.

Kom pinjekernerne i en tør pande. Skru op til kraftig varme og rist i ca. 2 min. under omrering. Skru ned til jævn varme og rist kernerne i yderligere ca. 2 min.

Ved serveringen: Fordel persille-bladene på tallerkener - lav plads til ostesouffleerne. Læg de krydrede linser og granatæblekerner på persillen og drys med pinjekerner. Stil souffleerne på tallerkenerne og server straks - souffleerne kan ikke vente.

Tips: Kom dejen i én form (ca. 1½ liter) - bag ca. 50 min. ved 175°. Souffleerne kan stå tildækket i køleskabet ca. 4 timer inden bagning.

Frysning: Egnede. Inden bagning. Tøs op og bages.

OSTETALLERKEN

6 personer

½ spsk kommen

150 g mild Samso ost 18% (30+)
100 g blå- og hvidskimmelost
39% (65+)
125 g rød skimmelmodnet ost
39% (65+)
1½ tsk ahornsirup

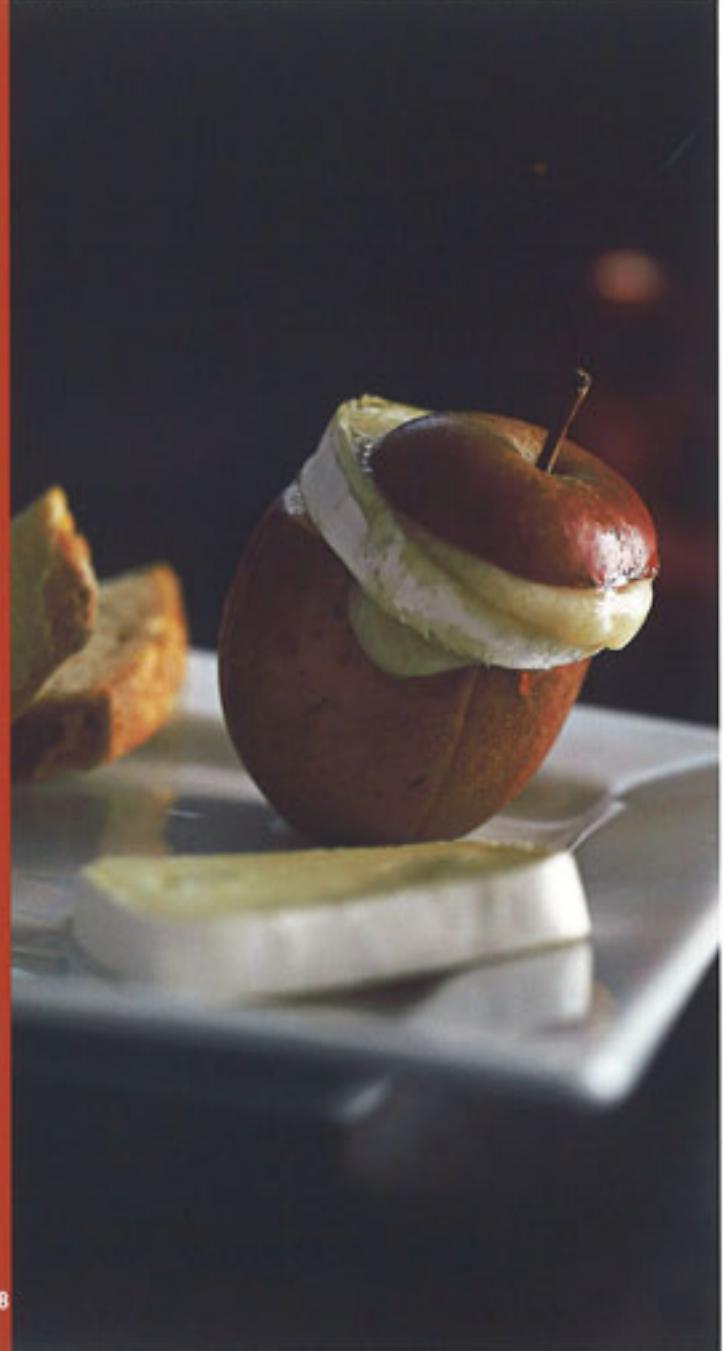
Tilbehør: 150 g lyst brød

Rist kommen i en tør pande ved jævn varme og under omrering i ca. 4 min.

Sker de 3 oste i mindre stykker og fordel dem på tallerkener. Hæld lidt ahornsirup på blå- og hvidskimmelosten og drys de 2 andre med ristet kommen.

Tip: Det er en god ide at tageosten ud af køleskabet 1-2 timer før serveringen.

BAGTE PIGEONÆBLER MED OST

6 personer

Pomeransfyld

50 g finthakkede hasselnøddekerner
1½ spsk akaciehonning
25 g blødt smør
2 tsk hakket, kandiseret pomeransskal
¼ tsk groftkværet peber
6 pigeonaebler (ca. 475 g)
200 g mild ost, fx hvidskimmel eller blå- og hvidskimmel 39% (65+)

Tilbehør: 150 g landbrød

Bagetid: Ca. 10 min. ved 200°

Pomeransfyld: Bland hasselnødder, honning, smør, pomerans og peber sammen i en skål.

Vask og tor æblerne. Skær et lille lår (ca. 1 cm fra stilken) af hvert æble - lad stilken sidde på. Skær forsigtigt blomsten af æblet. Fjern kernehuset og lidt til, fx med et parisiennejern. Forsøg at undgå at der går hul i bunden - ellers læg et lille stykke æble ned i hullet. Skær 4 rids i skallen på hvert æble med en lille, spids kniv så skindet ikke revner under bagningen.

Fordel ca. 1 spsk fyld i hvert æble og sæt låget på. Stil æblerne i et ovnfast fad og bag dem midt i ovnen. Tag æblerne ud efter ca. 7 min. Skærosten i 12 stykker og fordel 6 af dem under lågene på æblerne. Bag dem færdig de sidste 3 min. Sæt de varme æbler på tallerkener sammen med resten afosten - og brød. Server straks.

OSTEKIKS MED KOMMEN

ca. 20 stk.

150 g grahamsmel (ca. 2½ dl)
60 g hvedemel (ca. 1 dl)
45 g havregryn (ca. 1½ dl)
2 spsk brun farin
1 tsk bagepulver
½ tsk fint salt
100 g koldt smør
150 g fintrevet mellemLAGRET Danbo ost med kommen 25% (45+)
evt. 1 spsk vand

Bagetid: Ca. 13 min. ved 175°

Bland de 2 slags mel, havregryn, farin, bagepulver og salt. Skær smørret i mindre stykker og smuldr det i melblandingen. Tilsætosten. Ælt dejen let sammen, evt. med vand. Form dejen til en ca. 15 cm lang, tyk rulle. Læg dejen tildækker i koleskabet i mindst 2 timer eller i fryseren i ca. ½ time. Skær dejen i ca. ½ cm tykke skiver. Læg skiverne på plader med bagepapir. Prikkiksene med en gaffel og bag dem øverst i ovnen.

Tips: Kiksene smager godt med koldt smør eller med ost, fx blå- og hvidskimmel, hvidskimmel eller ekstra lagret Danbo. Dejen kan ligge i koleskabet fra dag til dag. De bagte kiks kan gemmes i en kagedåse i ca. 4 døgn.

Frysning: Egnede.

DESSERTER, KAGER M.M.

RISALAMANDE

6 personer

Risengrød

- 3 dl vand
- 2½ dl grødris (ca. 180 g)
- 1 liter mælk
- 100 g smuttede mandler
- korn fra 2 stænger vanilje
- 4 spsk sukker
- ½ liter piskefløde

Tilbehør: 1 portion lun red bær-sauce eller kirsebærsauce

Risengrød: Bring vand og ris i kog i en tykbundet gryde. Kog risene ved jævn varme og under omrering i ca. 2 min. Tilsæt mælk og kog grøden ved svag varme, stadig under omrering, i ca. 10 min. Læg ligg på og kog i ca. ½ time - rør af og til. Stil grøden tildækket i keleskabet til den er kold eller til næste dag.

Tag en mandel fra og hak resten. Rør risengrød, vaniljekorn, sukker og de hakkede mandler sammen. Pisk fløden til et let skum og vend det forsigtigt i grøden sammen med den hele mandel. Stil risalamanden tildækket i keleskabet i mindst 2 timer. Smag til.

Tip: Skal risengrøden spises med kanelensukker og smør, så smag til med 1 tsk groft salt.

Frysning: Egnet.

KIRSEBÆRSAUCE

6 personer

- 1 dl saft fra kirsebærrerne
- 1 spsk kartoffelmel
- 2 glas syltede søde kirsebær (ca. 350 g)
- 2 spsk sukker

Rør en jævning af saft og kartoffelmel. Kom bær, resten af saften og sukker i en gryde og bring det i kog. Tag gryden af varmen og kom jævningen i på én gang - under omrering. Herefter må kirsebærsaucen ikke koge. Rør saucen godt igennem og smag den til.

RØD BÆRSAUCE

6 personer

- 400 g frosne, blandede røde bær
- 125 g sukker (ca. 1½ dl)
- ½ dl vand
- 2 tsk kartoffelmel

Bland de frosne bær og sukker. Lad bærrerne ta op på kekkenbordet i mindst 2 timer. Kom bær og saft i en gryde og bring det i kog. Rør en jævning af vand og kartoffelmel. Tag gryden af varmen og kom jævningen i på én gang - under omrering. Herefter må bær-saucen ikke koge. Rør saucen godt igennem og smag den til.

APPELSINKAGE

1 kage - 12 stykker

- 3 appelsiner (ca. 550 g)
- 200 g finthakkede, smuttede mandler
- 100 g hele, smuttede mandler
- 100 g hvedemel (ca. 1¼ dl)
- 250 g sukker (ca. 3 dl)
- 2 tsk bagepulver
- 100 g smør - smeltet
- ½ dl lys rom

Bagt glasur

- 100 g florsukker (ca. 2 dl)
- 2 spsk lys rom

Tilbehør: 200 g appelsinbåde og ½ liter syrnet fløde 9%

Bagetid: Ca. 1 time og 25 min.
ved 175°

Pil appelsinerne - fjern så meget som muligt af den hvide hinde.

Skaer appelsinerne i mindre stykker - ca. 400 g appelsin. Blend dem ved hurtigste hastighed i ca. 20 sek. Bland de hakkede og de hele mandler, mel, sukker og bagepulver i en skål. Rør appelsinmos, smør og rom i melblandingen. Beklæd en springform (ca. 22 cm i diameter) med bagepapir. Hæld dejen i formen og bag kagen midt i ovnen.

Bagt glasur: Tag kagen ud efter ca. 1 time og 15 min. Bland florsukker og rom. Fordel glasuren på kagen og bag den færdig de sidste 10 min. Lad appelsinkagen køle af i mindst 2 timer. Kagen er "svampet" og saftig.

Tip: Kagen kan stå tildækket på kokkenbordet til næste dag.

PANDEKAGER MED VALNØDDER

4 personer

Valnøddefyld

25 g smør

85 g sukker (ca. 1 dl)

korn fra $\frac{1}{2}$ stang vanilje

2 dl friskpresset appelsinsaft

100 g hakkede valnøddekerner

Pandekager - 8 stk.

60 g hvedemel (ca. 1 dl)

2 tsk sukker

korn fra $\frac{1}{2}$ stang vanilje

2 dl mælk

2 æg (str. stor)

50 g smør - smeltet

evt. smør til stegning

Pynt: Fintstrimlet appelsinskål

Tilbehør: 1 liter vaniljeflødes

Gratinering: Ca. 4 min. ved 250°

Valnøddefyld: Kom smør, sukker, vaniljekorn og appelsinsaft i en pande (ca. 21 cm i diameter). Bring blandingen i kog og kog den ved svag varme ca. 20 min. eller til den er sirupsagtig - rør af og til. Tag panden af varmen og vend de hakkede valnødder i.

Pandekager: Bland mel, sukker og vaniljekorn i en skål. Pisk mælk'en lidt efter lidt og derefter æg og smør. Fordel $\frac{1}{2}$ dl dej i en varm pande (ca. 14 cm i diameter). Bag pandekagen ved jævn varme

ca. 1½ min. eller til den er gylden. Vend pandekagen og bag den færdig (ca. 3 min. i alt). Bag resten af pandekagerne.

Leg ca. 1 spsk fyld på hver pandekage og fold dem til kvarte. Læg pandekagerne på en plade med bagepapir og gratiner dem øverst i ovnen.

Frysning: Egnede. Inden gratinering.

ANANASDESSERT

10 personer

1-2 friske, modne ananas (ca. 2 kg)

4 spsk sukker

2 spsk majsstivelse, fx maizena

Lakridsfloedeskum:

4-5 cm af en stang engelsk lakrids

$\frac{1}{4}$ liter piskefløde

1½ spsk florsukker

Pynt: Friske citronmelisseblade

Tilbehør: 1 liter lime- eller citronsorbet

Bagetid: Ca. 40 min. ved 200°

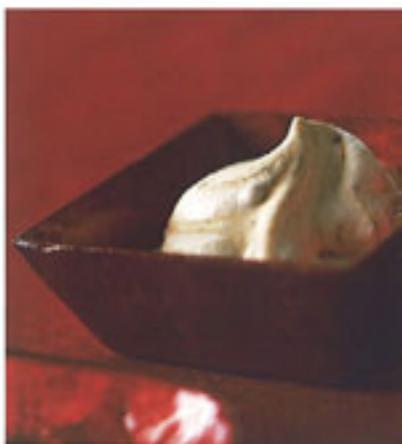
Skær enderne af ananasen. Skræl den ved at lade kniven følge frugtens form - skær så dybt at de brune "prilkere" forsvinder. Flæk ananasen og skær den i ca. 3 mm tynde skiver. Del ananasskiverne i

6 lige store portioner. Bland sukker og majsstivelse.

Beldæd en brædepande (ca. 4 x 20 x 26 cm) med bagepapir. Dæk bunden med 1 portion ananas-skiver og drys med 1 spsk sukker-blanding. Fortsæt i nævnte række-følge og bag desserten midt i ovnen. Ananasdesserten skal være i pres mens den koler af. Leg et stykke bagepapir og dernæst et stykke pap over desserten. Stil derpå konserveresdåser eller 2 sandkageformede fyldt med vand. Stil desserten i keleskabet mindst 5 timer eller til næste dag.

Lakridsfloedeskum: Kom den engelske lakrids i en plastikpose egnet til madvarer. Knus lakridsen fint med fx en kagerulle (ca. 1½ tsk knust lakrids). Pisk fløden til et let skum og vend florsukker og lakrids i. Smag til.

Ved serveringen: Fjern dåser, pap og bagepapir. Læg et spækkraadt over brædepanden og vend rundt. Fjern bagepapiret fra ananasdes-serten. Skær kanterne lige og del desserten i 10 stykker. Fordel dem på tallerkener sammen med lime-sorbet og lidt lakridsfloedeskum. Server resten i en skål ved siden af.

KAGER MED FLYDENDE INDRE

6 personer

Flydende indre

150 g mælkechokolade

(ca. 30% kakao)

1 dl Karoline's

Madlavningsflede 18%

1 spsk fintrevet citronskal

Chokoladedej

150 g mørk chokolade

(ca. 55% kakao)

75 g smør

3 pasteuriserede æggehvidere
(ca. 1 dl)

4 spsk florsukker

50 g finthakkede

hasselneddekerner

5 spsk hvedemel

4 pasteuriserede æggeblommer
(ca. 4 spsk)

Pynt: Florsukker

Tilbehør: 1 liter vaniljeflødeis

- til dessert

Bagetid: Ca. 25 min. ved 200°

Flydende indre: Del mælkechokoladen i mindre stykker og kom dem i en tykbundet gryde sammen med fløden. Bring blandingen i kog og kog den ved jævn varme og under omrøring i ca. 2 min. Tilsæt citronskal og stil fyldet tildækket i koleskabet i mindst 1 time.

Chokoladedej: Del den mørke chokolade i mindre stykker og kom dem i en tykbundet gryde sammen med smørret. Lad det smelte ved jævn varme. Pisk æggehvider og florsukker stift. Vend noder og mel i de stiftspiskede hvidere. Vend chokolade-smørblandingen i. Vend til sidst æggeblommerne i. Fordel dejen i 6 smurte muffinsforme, ikke papir, (a ca. 1½ dl) - ca. 1 dl dej pr. form. Kom det afkoledte fyld i en plastikpose egnet til madvarer. Klip et hul i det ene hjørne. Stik posen ca. 2 cm ned i dejen og tryk ca. ½ af fyldet ned i hver kage. Bag dem midt i ovnen. Lad kagerne køle af i formene i ca. 1 time.

Ved serveringen: Loft forsigtigt kagerne ud af formene. Drys med florsukker og anret dem på tallerkener. Server kagerne til kaffe eller sammen med is til dessert.

Tips: Kager med flydende indre kan også bages i 12 mindre muffinsforme, ikke papir, (a ca. 1 dl) - ca. ½ dl dej pr. form. Stik posen med fyld ca. 1 cm ned i dejen. Bag kagerne i ca. 15 min. De ubagte kager kan stå tildækket i koleskabet ca. 4 timer inden bagning.

Frysning: Egnede. Tøs op og lunes i ovnen ca. 10 min. ved 200°.

CHOKOLADEMEDALJER MED KIRSCH

6 personer

250 g mørk chokolade

(ca. 55% kakao)

Kirschfromage

1 blad husblas

½ liter piskefløde

1 spsk kirsch (kirsebær-brændevin)

1 spsk saft fra amarena-kirsebærrrene

1 glas amarenakirsebær
(ca. 400 g)

Smelt chokoladen i en skål i vandbad. Beklæd en bakke med alufolie. Hæld ½ spsk chokolade på alufolien - smør chokoladen ud med en ske til en rund "kiks" (ca. 7 cm i diameter). Lav i alt 24 kiks. Lad chokoladen stivne helt.

Kirschfromage: Læg husblas i blød i kaldt vand i ca. 10 min. Pisk fløden til et let skum. Træk husblasen op af vandet med det vand der hænger ved. Smelt den i en skål i vandbad. Afkøl husblasen med kirsch og saft. Kom den afkoledte

husblas i fleskummet under omrøring. Tag 12 kiks fra og læg ca. 1½ spsk fromage og 3 afdrypede bær på hver kiks. Læg resten af kiksene på og kom til sidst ca. 1 spsk fromage på hver medalje. Stil de 12 medaljer i koleskabet i mindst 1 time.

Variation - chokoladeskåle med kirsch: Stil 12 chokoladeskåle (ca. 175 g) på et spækbrædt. Kom 3 amarenabær med den saft der hænger ved i hver skål. Læg ca. 2½ spsk fromage i hver chokoladeskål og stil dem tildækket i koleskabet i mindst 1 time.

Tips: Kirsch kan erstattes af cognac. Kirsch kan også udelades. Til-sæt i stedet en ekstra spsk saft fra amarenakirsebærrerne.

ÆBLEKARAMELKAGER

6 personer

Butterdejsbunde

3 plader optæt, frossen butterdej (ca. 275 g)

1 sammenpisket æg

2 tsk sukker

Æblekaramel

150 g sukker (ca. 1½ dl)

25 g smør

4 uskraælde æbler i både, fx jonagold (ca. 500 g)

50 g hakkede, usaltede pistacienøddekerner

Pynt: Hakkede pistacienøddekerner

Tilbehør: 3 dl creme fraiche 18% eller 38%

Bagetid: Ca. 20 min. ved 200°

Butterdejsbunde: Læg butterdejspladerne oven på hinanden. Rul dem ud på et meldrysset bord til en firkant (ca. 24 x 36 cm). Del den i 6 stykker (a ca. 12 x 12 cm). Lad dejnen hvile i ca. 20 min. Pensl med æg og drys med sukker. Stil 6 små, ovnfaste skåle, med bundene opad, på en plade med bagepapir. Læg dejstykkerne over skålene med sukkersiden opad. Bag bundenemidt i ovnen. Tag dem ud efter ca. 10 min. Køl bundene lidt af og løft dem af skålene. Vend bundene og bag dem færdig de sidste 10 min. - evt. lige inden serveringen.

Æblekaramel: Fordel sukkeret i et jævnt lag i en kold pande (ca. 21 cm i diameter). Lad sukkeret smelte uden omrøring - først 2 min. ved kraftig varme og derefter ved jævn varme. Tilsæt smør og skru op til kraftig varme. Kom æblerne i panden og vend dem i karamellen i ca. 3 min. Tag panden af varmen og vend de hakkede pistacienøddekerner i.

Ved serveringen: Læg butterdejsbundene på tallerkener. Fordel de lune æbler med karamel i bundene, pynt med pistacienødder og server straks sammen med iskold creme fraiche - til dessert eller kaffe.

Tips: I stedet for skåle kan man forme 6 kugler - på størrelse med apelsiner - af alufolie. Usaltede pistacienøddekerner kan erstattes af saltede - blot man skyller og tørre dem.

VAFLER

6 personer - 12 stk.

300 g hvedemel (ca. 5 dl)

2 tsk bagepulver

1 spsk fintrevet citronskal
korn af 1 stang vanilje

½ tsk revet muskatnød

3 spsk sukker

1 tsk groft salt

½ liter kærnemælk

4 æg (str. mellem)

100 g smør - smeltet

Tilbehør: ½ liter symet fløde 9%
og sirup, fx ahornsirup

Kom mel, bagepulver, citronskal,
vaniliekorn, muskatnød, sukker og
salt i en skål. Tilsæt kærnemælk og
æg på en gang. Pisk dejnen sammen
og tilsæt det smelte smør.

Varm vaffeljernet godt igennem.
Fordel ca. 1 dl dej i vaffeljernet.
Pres det godt sammen og bag ca.

1½ min. på hver side i et gammel-dags vaffeljern eller ca. 3 min. i et elektrisk. Server de gyldne og sprode vafler straks - gerne lige fra vaffeljernet. Bag resten af vaflerne.

Variation - små, tynde pandekager:
Kom 1 spsk dej 4 steder i en varm
pande (ca. 21 cm i diameter). Bag
pandekagerne ved jævn varme
ca. 1½ min. på hver side - ca. 60 stk.

Tips: Vafler og pandekager smager også godt sammen med syltetøj og florsukker eller rørsukker og friskpresset citronsaft. Vafler/pandekager kan bages på forhånd. Læg dem i ét lag på en plade med bagepapir og læg vafler/pandekager i ca. 4 min. ved 200°.

Frysning: Egnede. Tøs op og lunes
på brødrister eller i ovn.

SMÅKAGER, K[♥]NFEKT
& LIDT AT DRIKKE

KIRSEBÆRKONFEKT

ca. 40 stk.

Kirsebærmarcipan, dagen før

150 g tørrede kirsebær

1 dl kirsebærlíkør,

fx cherry hering

2 spsk florsukker

500 g ren, rå marcipan

Treffel, dagen før

2 dl piskefløde

150 g mørk chokolade

(ca. 55% kakao)

Kirsebærsukker

½ tsk kirsebærlíkør,

fx cherry hering

1 spsk perlesukker

Overtræk

300 g mørk chokolade

(ca. 70% kakao)

Tørretid: Ca. ½ time ved 100°

Kirsebærmarcipan, dagen før: Hak kirsebærrerne meget fint og bland dem med kirsebærlíkør og florsukker. Riv marcipanen groft og ælt den godt sammen med kirsebærrerne. Stil kirsebærmarcipanen tildækket i koleskabet.

Treffel, dagen før: Bring fløden i kog i en lille, tykbundet gryde. Kog fløden ved jævn varme og uden lág i ca. 7 min. eller til der er ca. 1 dl indkogt fløde - rør af og til. Del chokoladen i mindre stykker og

smelt dem i fløden under omring. Hæld træffelblandingen i en skål og stil den tildækket i koleskabet.

Del kirsebærmarcipanen i 2 lige store portioner. Rul, med en kagerulle og mellem 2 stykker plastfolie, hver portion ud til en firkant (ca. 25 x 25 cm). Smør træffelblanding ud på det ene stykke marcipan og læg det andet stykke ovenpå. Stil det tildækket i koleskabet.

stivnet. Stil derefter kirsebærkonfekten tildækket i koleskabet.

Tips: Skær kirsebærmarcipanen ud i firkanter. Overskydende kirsebærmarcipan kan rulles til kugler og overtrækkes. Konfekten kan stå tildækket i koleskabet i ca. 3 døgn.

Frysning: Egnede. Tøs op ca. ½ time på køkkenbordet.

♥ HAVREGRYNSKUGLER

ca. 32 stk.

175 g finvalsede havregryn
(ca. 5½ dl)

100 g florsukker (ca. 2 dl)

4½ spsk kakao

50 g blødt smør

4½ spsk abrikosmarmelade

5 spsk kakao, kokosmel,
florsukker eller kulert krymmel

Bland havregryn, florsukker og kakao sammen i en skål. Tilsæt smør og marmelade. Rør blandingen godt sammen og smag den til. Tril små kugler (a ca. ½ spsk) og rul dem i den valgte pynt. Stil havregrynskuglerne tildækket i koleskabet i mindst 2 timer.

Tips: I stedet for abrikosmarmelade kan man bruge æblemos eller pæremos - evt. fra glas. Havregrynskuglerne kan stå tildækket i koleskabet i ca. 4 døgn.

Frysning: Egnede.

CHOKOLADETRØFFEL MED KNAS

ca. 60 stk.

Karamelknas

100 g sukker (ca. 1½ dl)

25 g finshakkede, smuttede mandler

Chokoladetreffel

¼ liter piskefløde

300 g mørk chokolade (ca. 55% kakao)

Overtræk

300 g mørk chokolade (ca. 70% kakao)

Karamelknas: Fordel sukkeret i et jævnt lag i en kold pande (ca. 21 cm i diameter). Lad sukkeret smelte uden omrering - først 2 min. ved kraftig varme og derefter ved jævn varme. Tilsæt mandlerne og rist dem under omrering i ca. 3 min. Fordel karamellen på et stykke bagepapir. Lad karamellen køle helt af og kom den i en plastikpose egnet til madvarer. Læg et viskestykke omkring og bank med fx en kagerulle til karamellen er knust. Tag 2 spsk fra til pynt.

Chokoladetreffel: Kog floden i en lille, tykbundet gryde ved jævn varme og uden låg i ca. 4 min. eller til der er ca. 2 dl indkogt fløde - rør af og til. Del chokoladen i mindre stykker og smelt dem i floden, under omrering. Lad trøffelblandingen køle let af. Beklæd en bradepande (ca. 18 x 25 cm) med bagepapir. Vend den knuste karamelknas i trøffelblandingens og fordel den i bradepanden. Stil chokoladetrefflen tildækket i køleskabet i mindst 2 timer.

Overtræk: Del chokoladen i mindre stykker og smelt dem i en skål i vandbad. Skær den kolde chokoladetreffel i firkanter (ca. 2 x 2 cm). Læg en firkant på en gaffel og vend hurtigt trøffen i chokoladen. Læg den overtrukne chokoladetreffel på et stykke bagepapir og pynt med lidt karamelknas. Overtræk og pynt resten. Lad chokoladetreflerne stå på kokkenbordet til chokoladen er stivnet og stil dem derefter tildækket i køleskabet.

Tip: Konfekten kan stå tildækket i køleskabet i ca. 3 døgn.

Frysning: Egnede. Tøs op ca. ½ time på kokkenbordet.

KOKOS/EG

ca. 25 stk.

Kokosfyld

125 g kokosmel (ca. 3½ dl)

100 g florsukker (ca. 2 dl)

50 g blødt smør

2 spsk Karoline's MadlavningsFløde 18%

1 spsk mørk rom

150 g mørk chokolade (ca. 55% kakao)

1 spsk kokosmel

Kokosfyld: Rør kokosmel, florsukker, smør og fløde sammen i en tykbundet gryde. Varm blandingen ved kraftig varme og under omrering i ca. 2 min. Tilsæt rom og smag til. Form med 2 teskeer ca. 25 kokosæg og læg dem på en bakke med bagepapir. Stil "æggene" tildækket i køleskabet i mindst 2 timer.

Del chokoladen i mindre stykker og smelt dem i en skål i vandbad. Læg et kokosæg på en gaffel og vend hurtigt "ægget" i chokoladen. Stil det overtrukne kokosæg tilbage på bakken og drys med lidt kokosmel. Overtræk og pynt resten. Lad kokosæggene stå på kokkenbordet til chokoladen er stivnet og stil dem derefter tildækket i køleskabet.

Tips: Rom kan udelades eller erstattes af 1½ tsk fintrevet appelsinskal. Kokosæggene kan stå tildækket i køleskabet i 4-5 døgn.

Frysning: Egnede.

ITALIENSK KONFEKT KAGE

1 kage - ca. 32 stykker

50 g smør

200 g grofthakkede, smuttede mandler

150 g grofthakkede, tørrede dadler

150 g grofthakkede, tørrede abrikoser

100 g tørrede tranebær

100 g grofthakkede valneddekkerner

60 g hvedemel (ca. 1 dl)

¾ tsk stedt kanel

½ tsk revet muskatnød

¼ tsk stedt korlander

¼ tsk stedt nellike

125 g honning (ca. 1 dl)

125 g florsukker (ca. 2½ dl)

Pynt: Florsukker

Bagetid: Ca. 45 min. ved 150°

Lad smørret smelte i en pande ved kraftig varme, men uden at det bruner. Rist mandlerne ved jævn varme i ca. 5 min. - rør af og til. Bland den tørrede frugt, valnedder, mel og krydderier sammen med de let afkaledte mandler i en skål.

Kom honning og florsukker i en lille, tykbundet gryde. Bring blandingen i kog under omrøring. Kog den ved kraftig varme, stadig under omrøring, ca. 3 min. - til den er skummende og gylden. Kom den smelte honning i frugtblanding. Lad den kole af til den er lun og ælt derefter dejen godt sammen med fingrene. Beklæd en springform (ca. 22 cm i diameter) med bagepapir. Pres dejnen ud i bunden af formen og glat overfladen med en fugtig ske. Læg et stykke bagepapir over kagen og bag den midt i ovnen. Lad kagen kole helt af i formen. Stil derefter konfektkagen tildækket på kakkenbordet til næste dag.

Ved serveringen: Pynt kagen med sigtet florsukker. Skær den i tynde stykker - den er fyldig som konfekt.

Tip: Konfektkagen kan stå tildækket i køleskabet i ca. 1 måned.

Frysning: Egnede.

♥ KLEJNER

ca. 50 stk.

1 æg (str. stor)

100 g sukker (ca. 1½ dl)

50 g smør - smelter

2 spsk Karoline's MadlavningsFløde 18%

1 spsk cognac

½ tsk stedt kardemomme

1 spsk fintrevet citronskal

1 tsk friskpresset citronsaft

200 g hvedemel (ca. 3½ dl)

500 g palmin eller rafinol - til kogning

Pisk æg og sukker sammen til det bliver lyst og luftigt. Tilsæt smeltesmør, fløde, cognac, kardemomme, citronskal og -saft. Rør melet i og lad dejen hvile tildækket i køleskabet i mindst 1 time.

Tag dejen ud på et meldrysset bord. Åbt dejen let og del den i 2 portioner. Rul en portion ud til en firkant (ca. 18 x 32 cm). Skær den på den lange led i 3 cm brede strimler - fx med en kagespore. Skær strimlerne over på skrå (ca. 8 cm lange). Skær et lille rids i midten af hver klejne og træk den ene spids gennem ridset så siderne får en snoning. Gentag udruelingen med den anden portion dej. Saml resterne og rul dem ud til sidst.

Varm palminen op i en lille, dyb gryde ved jævn varme - fyld kun gryden halvt op. Kom en bid franskbrød i den varme palmin. Bliver brødet gyldent, har palminen den rigtige temperatur. Læg forsigtigt 2-3 klejner i det varme fedtstof og kog dem til de er gyldne - vend dem et par gange. Klejnerne skal hurtigt stige op til overfladen. Hvis de bliver liggende på bunden, er fedtstoffet ikke varmt nok. Tag klejnerne op og læg dem på fedtsugende papir.

Tips: Hvis fedtstoffet bruser under kogningen, er det fordi der er for mange klejner i gryden. Klejnerne kan gemmes i en kagedåse i ca. 1 uge. Varm dem på en brødrister eller i ovnen.

Frysning: Egnede.

3 SLAGS SMÅKAGER MED ...

i alt ca. 120 stk.

300 g hvedemel (ca. 5 dl)

150 g florsukker (ca. 3 dl)

300 g koldt smør

1-2 spsk sammenpisket æg

...chokolade og ingefær

50 g finthakket mørk chokolade (ca. 55% kakao)

1 spsk finthakket, syltet ingefær

...appelsin og kanel

2 tsk fintrevet appelsinskal

½ tsk stødt kanel

...paranødder og kirsebær

50 g finthakkede paranøddekerner (tag 2 spsk fra til pynt)

3 spsk finthakkede, tørrede kirsebær

¼ tsk stødt kardemomme

Bagetid: Ca. 7 min. ved 200°

Bland mel og florsukker i en skål. Skær smørret i mindre stykker og smuldr det i melblandingens til den ligner revet ost. Ælt dejnen let sammen med æg.

Del dejnen i 3 portioner og ælt hver portion med én slags fyld. Tril hver portion dej til en ca. 20 cm lang rulle. Læg dejnen tildækket i koleskabet i mindst 2 timer eller i fryseren i ca. ½ time.

Skær hver rulle ud i ca. ½ cm tykke skiver. Læg skiverne på plader med bagepapir. Pynt de 40 kager med paranødder. Bag småkagerne øverst i ovnen. Kik jævnligt til småkagerne da ovnens temperatur kan svinge meget.

Tips: Læg de rå dejruller tildækket i koleskabet og bag småkagerne efterhånden som de skal spises. Dejen kan opbevares 2-3 uger i koleskabet.

Frysning: Egnede.

SPRØDE KANELSMÅKAGER

ca. 100 stk.

2 æg (str. stor)

10 g gær

125 g blødt smør

300 g sukker (ca. 3½ dl)

300 g hvedemel (ca. 5 dl)

1 tsk natron

1 spsk stødt kanel

1 tsk stødt kardemomme

Bagetid: Ca. 8 min. ved 200°

Rør æggene sammen og oplos geren heri. Pisk smør og sukker sammen til det smuldrer. Pisk æg og gær i lidt efter lidt til blandingen er let og luftig. Bland mel, natron, kanel og kardemomme sammen. Vend det i smørblanding - drysset gennem en sigte. Sæt med 2 teskeer ca. 100 toppe - ca. 1 tsk pr. top - på plader med bagepapir. Der skal være plads omkring toppene som flyder ud. Bag kanelsmåkagerne øverst i ovnen.

Tips: I stedet for natron kan man bruge 2 tsk bagepulver. Kanelsmåkagerne kan gemmes i en kagedåse i ca. 1 uge.

Frysning: Egnede.

ÆBLEGROG

4 glas

- 25 g smør
- 4 halve skiver uskrallet æble, fx elstar
- 8 hele nelliker
- 4 dl æblejuice
- 1½ dl calvados (æblebrændevin)
- 1¼ dl tør vermouth, fx noilly prat
- 4 spsk sukker
- 4 halve skiver citron

Smelte smørret i en tykbundet gryde. Tag gryden af varmen og vend de halve æbleskiver og nelliker i smørret. Tilsæt juice, calvados, vermouth og sukker. Bring blandingen i kog og smag til.

Ved serveringen: Fordel citronskiverne i 4 glas (som tåler varme). Fordel æbleskiver og nelliker i glassene og hæld den varme grog over. Server straks.

"MOOSE MILK"

4 krus

- 2 stykker hel kanel (ca. 6 cm)
- 3 dl letmælk
- 3 dl piskefløde
- 2½ spsk sukker
- 1 tsk revet muskatnød
- 8 spsk cognac
- 4 pasteuriserede æg

Flaek kanelstykkerne - 4 stykker i alt. Kom mælk, fløde, sukker, kanel og muskat i en tykbundet gryde. Bring blandingen i kog under omrøring. Tag gryden af varmen. Tag kanelstykkerne op og fordel dem i 4 krus sammen med cognac. Pisk æggene let sammen i en skål. Rør 1 dl af den varme mælkiblanding i. Hæld de lune æg tilbage i gryden under omrøring. Fordel den varme "moose milk" i krusene og server straks.

BØRNegløgg

4-6 glas

- 2 dl vand
- 4 spsk friskpresset appelsinsaft
- 4 tsk friskpresset citronsaft
- 3 spsk sukker
- 3 hele nelliker
- 1 stykke hel kanel (ca. 6 cm)
- 2 dl sed solbærsaft
- 4 dl vand

50 g hakkede, smuttede mandler
60 g rosiner (ca. 1 dl)

Bring vand, appelsin-, citronsaft, sukker, nelliker og kanel i kog i en gryde. Kog blandingen ved svag varme og under låg i ca. 5 min. Tag krydderierne op og tilsæt solbærsaft og vand. Bring glogggen til kogepunktet og smag til.

Ved serveringen: Fordel mandler og rosiner i 4-6 glas (som tåler varme). Hæld den varme børneglogg i glassene og server straks.

Tip: Hvis glogggen er for stærk, kan den tilsettes lidt mere vand.

AT SAMMENSÆTTE EN JULEFROKOST

"Rør blot ikke ved min gamle jul!" Julen er for de fleste fyldt med traditioner på madsiden. Ganske vist spiser vi ikke alle det samme, men i den enkelte familie eller vennekreds har vi ofte nogle retter som vi synes skal stå på bordet til julefrokosten. Det er ganske hyggeligt, men af og til får man lyst til lidt fornyelse. Måske skal det hele ikke laves om, men en ny ret til julefrokosten kan måske gå hen at blive "et must" de næste par år. Gennem hele december forbereder vi os på julen, og ofte mødes vi over et dejligt måltid. Her kan det også være sjovt at prøve nye retter, med kendte råvarer sat sammen på nye måder. Sild, fløde, flæskesteg, appelsiner, æbler, ost, svesker, kål og chokolade - alt sammen noget vi forbinder med julen.

Vi har her givet forslag til sammensætning af julefrokoster. Brede forstær, da anledningerne til at mødes kan være mange og sammensætningen af selskabet ligeså. De fleste af retterne er her fra bogen. Vi har også brugt dele af hovedretterne da disse fint kan indgå i en frokostmenu.

DEN STORE FROKOST

Redspættefileter med remouladesauce (uden salat og kartofler)	32
Karolines Køkken/6	9
Marinerede sild i tomatfløde	3
Stegte sild i eddike	13
Andelevermousse	13
Timianæbler og bacon	13
Flæskesteg og timiangrønsager (uden sauce og kartofler)	23
Flødestuvet hvidkål - og dertil kogt skinke	29
Stærk og sød sennep	29
Ostekiks med kommen - og dertil en blå- og hvidskimmelost	39
Risalamande og rød bærsauce	41

"DAMEFROKOST"

Skalddyrssalat med grape og chili	9
Saltedé kyllingelår	11
Løgpostej og rødbedesalat	15
Pærer i rødvinsirup til ost	35
Pandekager med valnødder	43

"HERREFROKOST"

Sild i karrylage	7
Stegte sild i eddike	3
Flødestuvet grønkål, brunede kartofler - og dertil stegt medisterpølse	29
Krydret svineskank	15
Stærk og sad sennep	29
"Potkes" med rom	35
Klejner	53

"AFTENFROKOST"

Fiskecreme med slethvar	5
Paté med valnedder og korender	11
Sellerisalat - og dertil stegt andebryst	33
Ostetallerken	37
Kager med flydende indre	45

EN ADVENTSSØNDAG

Eftermiddag

Æblegrog	57
Berneglegg	57
Vaffler	47

Aften

Kalvebov med bønner og kålpølser	23
Italiensk konfektkage	53
Kokoszeg	51
3 slags småkager med	55

HVOR MEGET MAD?

En julefrokost er som regel sammensat af mange forskellige retter. Jo flere retter, jo mindre skal der være af hver. Derfor er man nødt til at regne lidt på den samlede menu. Der skal beregnes 600-800 g mad pr. person inklusive brød. Hvis selskabet primært består af mænd, skal man regne med ca. 1 kg mad pr. person. Der bliver ofte spist godt af sild og

fiskeretter i starten hvor alle er sultne, mens der bliver taget lidt mere forsigtigt til de efterfølgende lune retter, pålegg og østen. Hvis I slutter af med noget sødt - frugtsalat, risalamande eller noget helt tredje, gemmer de fleste lidt appetit til det søde punktum.

HVOR MEGET BRØD?

Til en traditionel julefrokost skal man pr. person beregne:
2-4 skiver (ca. 100-200 g) rugbrød
1-2 skiver (30-60 g) franskbrød
eller lignende. Sæt mindre portioner brød på bordet ad gangen så det ikke bliver tørt.

FRYSNING

Det er en fordel at kunne tilberede nogle af julens retter i god tid og fryse dem ned til de skal spises. Ved de retter der er egnede til frysning, er der efter opskriften et lille notat. Det bedste resultat får man hvis man tør retterne op i koleskabet fra dag til dag - med mindre andet er nævnt.

MÆLK

I opskrifterne kan der, når vi skriver mælk, bruges skummet-, let- eller sædmælk.

ALFABETISK INDHOLDSOVERSIGT

Ananassdessert	43	Ostetafferten	37
And, stegt	17	Pandekager, små, tynde	47
And, stegt og trænethærkompot	17	Pandekager med valnødder	43
Andebryst, marinert og lun radikål	27	Pasté med valnødder og korender	11
Bør, kalver- med bønner og kålpelejer	23	Postej, løg- og rødbedesalat	15
Chokoladermedaljer med kirsch	45	"Potkes" med rom	35
Chokoladeskål med kirsch	45	Pærer i rødvinssirup til ost	35
Chokoladetreflef med knas	51	"Rillettes, arred"	7
Dyrrøg og kvædekompot	25	Risalamande	41
Fiskecreme med kamomulinger	5	Rosenkål, flødestuvet	29
Fiskecreme med sletthvar	5	Radikål	33
Flæskesteg og timiangrønsager	23	Radikål fra glas	33
Glegg, berne-	57	Radikål med æbler	33
Grog, æble-	57	Salat, lys sildes-	5
Grenkål, flødestuvet	29	Salat, rosenkåls-	31
Gås, stegt	17	Salat, radikåls- med pærer	33
Havregrynskugler	49	Salat, selleri-	33
Hellefisk, røget i kalvebouillon	3	Salat, skaldyrts- med grape og chili	9
Hvidkål, flødestuvet	29	Sauce, kirsebær-	41
Kage, appelsin-	41	Sauce, red bær-	41
Kage, italiensk konfekt	53	Sauce, redehms-	31
Kager med flydende indre	45	Sonnep, stærk og sad	29
Kager, æblekaramel-	47	Sild i karrylage	7
Kalkun, farseret og svamperagout	21	Sild, marinerede i tomatfløde	9
Kartofler, brunede	29	Sild, stegte i eddike	3
Kiks, øste- med knøtten	39	Småkager med appelsin og kanel	55
Kløjner	53	Småkager med chokolade og ingefær	55
Kokosvæg	51	Småkager med paranødder og kirsebær	55
Konfekt, kirsebær-	49	Småkager, spredt kanel-	55
Kyllingelår, saltede	11	Souffléer, små oste-	37
Laks, bagt og grønningsterriner	19	Svineskank, krydret	15
"Mousse milk"	57	Vaffer	47
Mousse, andelever-	13	Æbler, bagte pigeon- med ost	39
Merbrad, okse- med estragon og spegeskinke	19	Æbler, timian- og bacon	13

Spørgsmål om opskrifter
og mejeriprodukter:

Tlf. 8731 2280 (hverdage kl. 8.30-15.30)
www.karoline.dk
karoline@mejeri.dk

Bestilling af kogebøger m.m.:

Tlf. 8737 5700
www.karoline.dk
kundeservice@mejeri.dk

Udgivet af: Karolines Kokken

Design & produktion:

Ogilvy & Mather, Århus

Foto: Mads Armgård

Redaktionen er afsluttet 1. juni 2003

Udgivelsesår: 2003

ISBN: 87-89796-53-5

57039981002425

